

Cena 239,64 SIT ali 1 EUR, v letošnjem letu s popustom samo 200 SIT, polovico dobi prodajalec

Kralji ulice

Prvi slovenski časopis za brezdomstvo in sorodna socialna vprašanja

Številka 8
oktober 2006

Ljube bralke in bralci!

Čas beži in spopadati se moramo z vselej novim ponavljanjem istega. Za poletjem je prišla jesen in za jesenjo bo na nas pritisnila spokojna a tudi strašljiva starka zima. Nekateri težave bo zamedla in ohladila do nove pomladi, druge pa bo izostrila in naredila vidnejše. Mnoge od naših težav spadajo v drugo zvrst.

Toni je v bolnici, že mesece mu sanirajo njegovo ubogo koleno, a bojevnik se ne da, drži se in že razmišlja, kako in kaj, predvsem pa kam, ko ga v bolnici odpustijo. Hodil še nekaj časa ne bo, kontejnerji na Poljanski, kjer je bival preden je bil hospitaliziran, zanj ne bodo več ustrezna bivalna rešitev. Ko me vpraša, kam bom šel, sem v zadregi. Vprašanje je usodno, odgovor pa ni na dlani, kaj na dlani, izgleda, kot da odgovor zaman iščemo po vsej Ljubljani! Toni sicer čaka na odgovor stanovanjskega sklada, na katerega razpis za neprofitna stanovanja se je vestno prijavil. Kakšen bo odgovor?

Tudi Babico lahko kmalu pričakujemo iz bolnice. Upajmo, da bo dobro okreval od opeklin, ki so mu hudo poškodovale že prej bolno nogo in se sprašujemo, kako ga je mogoče, ko bo za silo okreval, spet postaviti na ulico, ki jo, kljub temu, da ostaja srčen človek, opiše kot hujšo od smrti?

Še en oktober bo mimo, Štefka pa že leta čaka na priklop električnega toka. Potrebuje ga, če si želi kaj skuhati, potrebuje ga, da ji ob večerih ne bi bilo potrebno osvetljevati prostora s svečami. Ne boste verjeli, a želi si tudi sesalec, pralni stroj, pa radio in morda celo televizijo, čeprav jo pri slednji odločno prepričujem, da ji je brez nje lepše. Bo priklop urejen pred zimo? Rada bi verjela, a vemo, da imajo mlini delovanja različnih ustanov svoj ritem, na katerega revni, ubogi in čakajoči zaman upa vplivati.

Damjan si za zimo želi le spalne vreče, da ga v njegovi bazi ne bo preveč zeblo, Bard in Andrej sta prav tako čudno skromna in bi se zadovoljila že s kletjo ali garažo, v katero bi se lahko ob večerih umaknila in zavila v svoje stare, poznane odeje.

Jaz pa iskreno mislim, da si prav vsi od zgoraj omenjenih in še na stotine drugih brezdomcev, zasluži dostojno bivališče, kjer bodo lahko na toplem, na varnem in ki bi predstavljajo izhodišče za njihove nadaljnje življenjske odločitve.

S svojimi skromnimi prihodki, večinoma socialnimi podporami ali invalidninami, si dostojnega stanovanja v Ljubljani, mestu, kjer prebivajo in ki ga s svojimi srci in dušami soustvarjajo, mnogi od njih ne morejo privoščiti niti v sanjah. Zato so nekateri postali skromni in bi se zadovoljili z garažo.

Že res, da imamo vse več avtomobilov in da jih bomo, bog ne daj, v prihodnosti imeli le še več in več, a vseeno se moram iz srca pridružiti Luki in Tomiju, ki se v tokratni Lukijadi odzivata na predvolilne teme županskih kandidatov. Te se tako pogosto dotikajo problematike parkirišč in novih, menda kar po ljubljanskem podzemlju prepredenih garažnih hiš. Kako domiselni smo lahko ljudje, če gre za naš ponos na štirih kolesih!

Poleg avtomobilov je med nami množica ljudi, ki bi jih bilo potrebno nekam varno, trajno in legitimno parkirati!

Urednica

KRALJI ULICE

Sodelavci: Ambulanta s posvetovalnico za osebe brez zdravstvenega varstva; AIDS fundacija Robert in CARS - Center za preventivo aidsa in ranljive skupine; CSD Koper; DrogArt; Društvo za zmanjševanje škode zaradi drog STIGMA; Javni zavod SOCIO; Karitas Štepanja vas; Karitas župnije Marijino oznanjenje; OZRK Ljubljana; Škofijska Karitas Koper; Škofijska Karitas Maribor; Vincencijeva zveza dobrote; Žavetišče za brezdomce Poljanska.

Pravila prodajanja časopisa Kralji ulice

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, ter da bi postal redni, mesečno izhajajoči časopis, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajate časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljate le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa Kralji ulice izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz sam/a.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Spoštujem odločitve kupca glede nakupa časopisa.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je najprej s strani strokovnega delavca opomnjen, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice.

Urednica: Špela Razpotnik

Uredniški odbor: Maja Vižintin, Luna Jurancič Šribar, Urša Glavan, Alenka Lamovšek, Bojan Dekleva, Gregor B. Hann

Sodelavci uredništva: Toni Meško, Tomislav Gruden, Maruša Bertonec, Tanja Vuzem, Andrej Mesarič

Oblikovanje: Maja Vižintin, Daniel Novosel

Lektoriranje: Darja Pekolj

Ilustracije: Nik Knez, Damjan Majkič, Žorž

Tisk: Tiskarna Vovk

Izdajatelj: Društvo Kralji ulice

ISSN 1854-2654

Naklada: 10.000 izvodov

Cena časopisa v ulični prodaji je 200 SIT. V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 500 SIT.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Poljanska cesta 14, 1000 Ljubljana.

Telefon: 059 022 503, Fax: 059 022 504

E-mail: kraljiulice@gmail.com

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

05100-8012105010 odprt pri ABanki Vipava d.d.

Vsi sodelavci in avtorji so svoje delo in čas prispevali brezplačno.

Moje življenje na ulici...

Takole vam bom povedal, v kratkih besedah sicer, ampak...

Redki so ljudje, ki so pripravljene pomagati, zato bi že na samem začetku rad izrabil priložnost in se tistim redkim zahvalil; rad bi se zahvalil mojim ljudem, ki hodijo mimo, predvsem Andreju Novaku (znanemu kolumnistu), Mitji Ribičiču (čeprav je bil komunist-hmmm, čeprav, kolikor je bilo Tita, toliko je bilo vsaj žita!), Marku, ki mi je zadnjič prinesel topli obrok...pa še kdo bi se našel. Se je že zgodilo, da sem žical in so se ustavljali ljudje ter mi nekako potožili, da se nam bodo kmalu pridružili. Ljudje trpijo. Nimam nič proti Sloveniji (da me ne bo kdo narobe razumel), to je moja dežela, vendar sem prepričan, da bi se moralo najprej poskrbeti za svoje državljane, ne pa da se naše zunanje predstavnike pošilja v Sudan, kjer jih potem še ugrabijo. No, pa pustimo zdaj to...

Pač, propadel sem, a vendarle sem še vedno človek, dobričina po srcu. Z bolnimi nogami ne morem narediti niti petnajst, dvajset metrov, včasih sem bil v slovenski rokometni reprezentanci, bil sem nogometaš, košarkar, dvaintrideset let imam poštene delovne dobe, danes pa se matram na betonu. Ulica je hujša kot smrt..., včasih smo rekli, da umiramo po obrokih. Bojim se zime, vsi prebivalci ulice se je bojijo, saj je odkar sem jaz na ulici - pobila že od 60-70 ljudi. Večkrat sem komu naredil šotor ali, bolj rečeno, hišico iz kartona, da bi bilo pri minus petnajstih vsaj malce bolj znosno, a beton vendarle ostaja smrt. V sak človek mora imeti srce; imeli smo dve mucki, polni življenja, nismo jih imeli kam dati; prijazna mladička, katerih dom je postala ulica..., tako kot nam.

Nekoč sem gledal film Betonska džungla, ki je pripovedoval zgodbo o šestletnem otroku, ki je izgubil starše, šel na ulice San Francisca ter za preživetje tudi kradel, celo ubijal in se tako počasi staral. Ves že ostarej je nekega dne hodil po avtocesti, se sredi poti ustavil in zaklel: »Prekleti beton!« Tako bom pa jaz »riknu«. Dam se pa ne, ker imam še nekaj prijateljev; tebe, Tino...jokam... Tina je šla zadnjič mimo, me objela in rekla: »Babi, drž se!«... In se bom. Kolikor časa se bom lahko. Želel bi si, da bi vi, Društvo Kralji ulice, odprli center, topel center, kjer bi se lahko skrili pred zimo in si tako le malo podaljšali svoja življenja. Upam pa, da bodo nekoč ljudje razumeli, da smo tudi mi na ulici ljudje.

Globoko se vam zahvaljujem, da ste prišli in posneli zgodbo, resnično zgodbo, ki jo pišem še sedaj, hvala lepa.

☞ Grega - Babica

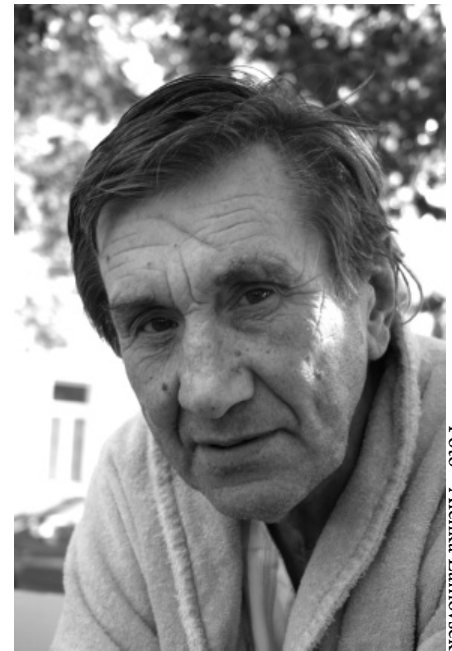

Foto * Alenka Lamovšek

Na naslovnici sta Bard in Andrej, dva - kot sama pravita - »nesojena brezdomca«. Zadržujeta se okrog Ambroževega trga, Kapitlja, Tromostovja ali Maximarketa, kjer lahko od njiju kupite Kralje ulice. Ker sta trenutno brez »baze« in spita zunaj, iščeta prenočišče, zatočišče za čez zimo, kako prazno garažo ali klet, ki pa mora biti dostopna z invalidskim vozičkom. Imata odeje in spalne vreče, želita si streho nad glavo, kjer bi lahko v miru ponoči spala. »Verjameva v dobro in računava na dobre ljudi, da nama odstopijo kakšno neuporabljeno klet ali garažo!«

Spodnjo zgodbico je Tanja pred nekaj meseci pustila v zavetišču na Poljanski za objavo v Kraljih ulice.

Brodolomca

Ladja je doživela brodolom. Rešila sta se le 12 letni fant in 5 letna punčka. Priplavala sta vsak na svoj del neobljudenega otoka. Potem sta se po dolgem blodenju po »naključju« srečala.

Med njima se je nekaj zgodilo. Ta »nekaj« nima imena. Če bi temu rekli »ljubezen« bi bilo mnogo premalo. Ljubezen danes ni več kar je bila nekoč. Vez na življenje in smrt.

Bila sta očarana, ne pa tudi zaljubljena. »Najina ljubezen ni slepa,« je rekel fant. »Tako je,« je potrdila punčka. Veliko sta se držala za roke in objemala in tudi kakšen poljubček je bil vmes.

Foto * Kralji ulice

»Kaj pa sva si midva?« je vprašal fant. Punčka ni vedela odgovora, potem pa se ji je le posvetilo: »vzajemna pomoč«. »Ali sva par?« je spraševal fant. »Če naju bodo hoteli kdaj ločit, bova rekla, da sva par. Ostala bova skupaj. Če naju rešijo, ne bova šla v zavod za sirote.« »To ni zakonska skupnost,« je modroval fant. »Pusti besede,« je svetovala punčka. »Midva sva midva«.

»Glej, vsak od naju ima svoje bivališče,« sta nadaljevala oba skupaj. »In tako mora ostati. Videla pa se bova vsak dan. Skupaj bova tedaj, ko bova oba hotela biti skupaj«. Punčka je hotela biti zelo veliko skupaj. Tako sta bila prve dni skupaj cele dneve, fant pa je na željo punčke tudi včasih pri njej prespal. Privijala se je k njemu, ker jo je bilo strah.

Preden sta se srečala, je bilo njega najbolj strah, da bo moral vse življenje preživeti sam. Punčka pa se je bala, da ne bo preživela. Ni znala skrbeti

zase. Ker ni imela hrane, je pač sklenila, da ne bo jedla. Vedela pa je, da je jesti treba. Silila se je z raznimi travicami, a ji je šlo na bruhanje. Sčasoma sploh ni več občutila lakote, vedela pa je, da močno hujša. Tega jo je bilo zelo strah, ker je bila v otroškem vrtcu najbolj suha od vseh. Spomnila se je, kako jo je mama silila jesti. Zdaj je silila samo sebe. »Ko vsaj ne bi bilo treba jesti!« si je mislila.

Fant se je od nekdanj zanimal za rastline in je hotel postati gozdar. Odpravil se je torej v gozd in vedno prinesel kako zelenjavo. Punčka je že znala čisto malo kuhati, pa je pripravljala skromne vegetarijanske večerje. Od lakote torej ne bosta umrla, je postalo jasno obema.

Prenehala sta razmišljati, če ju bodo rešili. Tudi tako bo šlo. Vsak bo pač poskrbel zase kolikor bo le mogel, kolikor se bo dalo pa bosta pomagala drug drugemu. Vsaj da nista sama.

»Skrbeti morava tudi za čistočo,« je rekla punčka. »Tudi meni se ne da kopati v tej mrzli vodi, a enkrat na teden se pač prisilim. Pomagaj mi, da se bom res šla kopat.« »Tudi tvoja obleka je čisto zamazana,« je rekla punčka. »Lahko jo opereva.«

Najrajši pa sta hodila na sprehode. Tako je čas hitro minil in prijetno utrujena sta zaspala. Če je deževalo, pa sta telovadila v njenem brlogu. Imela pa sta tudi karte za remi, ki jih je punčka slučajno imela v žepu. Včasih sta se skupaj dolgočasila. »To ni dobro,« je rekla punčka. »Vsak dan morava biti tudi nekaj časa sama. Saj ni težko biti sam, če veva, da se bova spet videla«.

In tako bolj ali manj srečno živita še danes, če niso prišli »reševalci« in ju odvedli v »civilizacijo«.

✎ Tanja Lamovec

Tanji Lamovec

Borka v vseh fazah:

V obupu, pri počitku, v norosti in akciji.

Nekateri so se je bali, drugi jo zaničevali, tretji so iskali pri njej korist.

Dajala je pogum tistim, ki ga niso imeli.

Bala se je revščine in samote, tako kot vsi.

Odšla je prezgodaj.

✎ Kavica

Spreobrnjenje

Norišnica v Tuniziji. Eden od psihiatrov se precej ukvarja z mano. Ker mi je dolgčas, z veseljem sodelujem. Zdi se mi kar dober človek.

Ponavljam za njim besede v arabščini. Zvenijo zelo lepo, a ne vem, kaj pomenijo. Arabska kultura mi je blizu. Po mnogih arabskih besedah se pojavi stavek v francoščini. "Allah est le seul Dieu". V hipu postanem pozorna. Alah je arabska beseda za boga. Torej to pomeni: bog je bog. To je tautologija, ne pomeni nič. Mirno ponovim za njim.

Psihiater me pogleda kot živo čudo. Od tedaj imam posebne privilegije. V spremstvu bolničarja lahko hodim k morju, na kopanje.

O tem dogodku še zdaj pogosto razmišljam. Alah me spomni na modro nebo nad živopisno puščavo, polno sipin. Kako lepo, da ne dovolijo risati njegove (njene) podobe. Tako si lahko predstavljam, kar si hočem. Če bom kdaj začutila potrebo po bogu, bo to morda res Alah. Vsekakor pa ne tisti razmesarjeni nesrečnik, ki "krasi" naša razpotja in dela reklamo za sadomazohizem.

Ritual degradacije

"Slecite se." Rezek, nepotrpežljiv glas me zmoti iz razmišljanja. Samo nekaj trenutkov, pa bom prišla nazaj v ta grozljivi svet. Roke grabijo po meni. Instinktivno se branim in ji rečem, naj se me ne dotika.

"Če ne boste ubogali, boste dobili injekcijo!"

Še vedno sem zmedena. Kaj hočejo od mene?

Pride še ena sestra in tehnik.

"Tako se slecite. Okopati se morate!" Zdaj vsi grabijo po meni. Gumbi na bluzi so že odpeti. "Saj sem se doma pravkar okopala,"

zinem, ker mi nič pametnejšega ne pade na pamet.

"Se boste pa še enkrat! Taki so predpisi. No, dajmo, dajmo, hitro."

"Ni mi všeč, da vsi tako boljčite vame, še posebno ta tehnik."

"Pustite me na miru, pa se bom okopala. Vi pa pojdite vsi ven!"

"Ni govora!" Boste spet kaj ušpičili, potem pa bomo mi krivi.«

Prepustim se torej njihovemu slačenju in boljšanju. Postala sem predmet. Punčka iz cunj, ki jo oblačijo in slačijo po volji. Kopanje je ritual, končano je v eni minuti, mila ni. Toda pravilom je zadoščeno. Vržejo mi pižamo.

"Na tej pižami ni elastike, padla mi bo dol."

"Druge nimamo, vam bomo pa dali haljo s pasom."

"Pa mi pustite vsaj moje spodnje hlače."

"To je proti pravilom."

"Še nekaj... imam menstruacijo."

"Vložkov ni!"

"?"

"Pojdite si jih kupit v trafiko!"

"Pa saj veste, da ne morem ven."

"Vam jih bo pa sestra prinesla. Dajte ji denar."

"Saj veste, da ste mi pobrali ves denar in ga nesli k oskrbnici."

"Če je tako, ga danes ne morete dobiti. Šla je že domov."

Na pižami, ki jo je bilo treba držati z roko, so se začeli kazati madeži krvi.

"Take je pa res ne moremo pustiti, kako bo pa izgledalo,"

se oglasi ena od sester. Nenadoma se izkaže, da vložki so! Svojo vlogo pri ritualu degradacije so nedvomno opravili.

Na začetku me je bilo sram. Potem me je zgrabil bes. Bes je čudovito čustvo. Daje moč in vrača samospoštovanje. Nihče me ne more ponižati, če sama v to ne privolim. Bes se spremeni v vzvišen posmeh.

"Kar se mene tiče, ste vsi skupaj gnoj!"

Tako dobim še eno injekcijo. Ker sem že poprej dobila eno, postanem močno zaspana. Postelje pa so čez dan zaklenjene.

To ni navadna zaspanost.

Ne morem se ji upirati. Ne morem več stati na nogah. Zvalim se po tleh.

"To se pa ne spodobi, gospa, kar takole po tleh..."

✎ Tanja Lamovec

Tanja Lamovec je bila nezgrešljiva oseba. V poklicnem življenju doktorica psihologije, profesorica na Filozofski fakulteti, častna senatorka Fakultete za socialno delo ter avtorica veliko člankov in knjig na temo različnih tem iz psihologije osebnosti, predvsem čustev, v zadnjem desetletju pa na temo drugačnost in duševnega zdravja. Vsi, ki vas to zanima področje, kratko malo morate vzeti v roke njeni knjigi Psihosocialna pomoč v duševni stiski ter Kako misliti drugačnost. Mimo njenega znanstvenega in publicističnega udejstvovanja je bila pomembna kot inovatorica in aktivistka v praktičnem razvijanju novih oblik skrbi za ljudi s težavami v duševnem zdravju. Bila je ustanoviteljica ali soustanoviteljica več društev, med njimi društev Altra, Paradoks in Novi paradoks. Bila je popotnica po zunanjem svetu in po notranjih svetovih, izkušena s cestnim življenjem in vsakršno drugačnostjo, ki jo je znala opisati tudi v literarnih delih. Tanje ni več med nami. V njen spomin v Kraljih ulice objavljamo dve njeni črtici, ki sta bili sprva objavljeni v njeni knjigi Zgodbe z roba norosti (izdalo jo je leta 1994 društvo Altra).

Svečana otvoritev distribucijskega dnevnega centra Kralji ulice

Priprave so se začele že zgodaj popoldan, ko je Gregor sedel za (za spremembo!) ugasnjen računalnik in pričel (brez pomoči interneta!) pripravljati slastne prigrizke.

Vse fotografije *Alenka Lamovšek

V napetem pričakovanju obiskovalcev smo se sprehajali noter in ven in na pločniku pred našim vhodom je kmalu izgledalo kot v parku.

Ko so pridrli prvi novinarji, se je Marko kljub delni opravljeni nesposobnosti (glej roko) pogumno postavil pred kamero in s tem dal dober zgled tudi nam ostalim.

Prostor se je počasi in vztrajno polnil, Špela je morala hočeš-nočeš poprijeti za mikrofona in pozdraviti prisotne ter z njimi podeliti navdušenje ob uradnem odprtju prostorov.

V resnici je komaj čakala, da mikrofona zamenja za kaj bolj ostrega in se spopade s torto, saj že ve, da je Gregor odličen pek in slaščičar.

Vrhunec besednega dela otvoritve pa je bila Jankova pesmica Kralji, na sliki je njen ponosni interpret Pit.

Kralji

*Kralju žezlo in kraljica,
a zame čik in steklenica.
Kralju dvor in pritikline,
a zame ulice sivine.
Kralju denar in še oblast,
jaz pa moram včasih krast?
Kralju gostije, verni sluge,
a jaz živim iz roke druge?
Kralju igre, gledališče,
za mene cesta je igrišče.
Kralju vojska in še sulice,
a meni Pero v Kraljih ulice!*

♠ Janko L.

Dramaturški vrhunec nebesednega dela pa je bilo seveda svečano prerezanje traku, ki ga je za nas simbolično opravila naša županja Danica Simšič s pomočjo Julijane in Boštjana. (Šušlja se, da Boštjan še do danes pri srcu nosi trak, ki ga je prerezala županja – nepreverjena informacija.)

Naše lepe obiskovalke in obiskovalci, pa sodelavke in sodelavci, kot da nekaj pričakujejo ...

... Morda preostale koščke ene od dveh tort? Še sreča, da sta Tanja in Maruša nadvse pravični in obenem velikodušni osebi!

Od hrane za telo (v ospredju) k mnogo pomembnejši hrani za dušo (v ozadju) – Muri s prijateljem sta nas zazibala v nostalgijo s pristinimi uličnimi zvoki, ko so se prvi obiskovalci od nas za ta dan že poslovili.

Umetnik-duševni bolnik (5. del)

Draga T., ravno sem pripravil nekaj zate, saj vem kako ti gre, ampak vseeno tebi morda malo boljše kot meni. Tebe imajo radi, ta tvoj angelski obraz in prijeten nasmeh te vodita po tem našem lepem vetu. Imej se čudovito, kjerkoli si!

Veš, da veliko razmišljam o tebi, ampak ni več kot je bilo nekoč, zdaj moja ljubezen temelji na dobrem prijateljstvu, pa tudi daleč narazen živiva, se pa zato slišiva, vsake toliko časa, saj je v redu tako. Saj kmalu prideš in se bova tedaj pogovarjala. Čao!

Umetnik

Shujšat moram, ampak jaz bi raje s seksom kot s čim drugim. Se bo že zgodilo, ko bo bog hotel. Vse ob pravem času. Se mi zdi, da se nekaj razvija v tej smeri.

Ne, nič ne bo, pravi Umetnik in nadaljuje: Bodi zvest svoji Ljubezni. Bosta že še spet skupaj. Pa saj je celibat tudi po svoje dober. Umetnik pa ne bo razočaral T., čeprav sta samo prijatelja, ampak on jo ima še zmeraj zelo rad. Všeč mu je njen glas, njene lepe modre oči in svetli lasje.

T. igra kitaro in poje. Všeč mi je njeno igranje.

No, Umetnik, mogoče bosta pa še kdaj res skupaj. Če prej ne, pa v domu upokojencev, ti pa še kar naprej sanjaj in bodi nedosegljiv drugim puncam.

Umetnik začne jutri delati, slikal bo v bivšem bistroju Zmaj. Naslikat mora tri velike zmaje. Poslikal je že kar nekaj lokalov. Kebapčiči na Trubarjevi, Hound Dog v Šiški, ki je zdaj zaprt, Savski hram, kjer je sam pustil nedokončano, ker je šef zahteval preveč, mislim da so to na koncu prebelili.

Slikal bo zunaj, v mrazu in ob prometni cesti. Za plačilo dobi zelo malo, šteko cigaret in osem tisoč na teden in žetone za avtobus, dobil bo tudi malico

in brezalkoholne pijače, ampak vem, da bi mu zdaj, na koncu februarja, bolj ustrezal alkohol, ampak on je pacient in mu ne priporočajo alkohola. Delat bo začel popoldne, po eni uri. Fajn, bo lahko dolgo spal, pa še shujšal bo. Ne bo mu treba seksat ene brezvezne debele punce, ki se mu nastavlja, raje bo masturbiral, ko bo potreben, ampak se mi zdi, da tudi pri tem izgubiš veliko energije, ki bi jo lahko potrošil kje drugje, za ustvarjanje na primer.

Slikal bo cel mesec, počasi, saj ni plačan na uro, ampak honorarno in nihče ga ne bo nadziral.

Zaslužiti hoče za usnjeno motoristično rabljetno jakno in škornje Doc Martins, zraven bo dobil še nekaj socialne pomoči, pa še neke stare račune mora pokasirati, potem pa bo. Glavno, da se je zmigal iz zimskega spanja. Po indijanskem horoskopu je rjavi medved, verjetno je zato tako dolgo spal.

Ta lokal, kjer bo slikal, je blizu Orto-bara, če slučajno koga zanima. Vse slike pa bodo tudi vidne s ceste. Zaželimo mu srečo in da ga ne bo preveč zeblo!

Šef bistroja, Marko, je preveč v redu, ampak ima tudi slabe dneve, kot vsak človek, ki ima prenatrpan urnik dela.

Umetnik najraje slika sam, brez kakršnekoli pomoči. Je resen in je predan samo delu in ga tudi vestno opravi. No, bomo videli, kaj bo iz tega nastalo, jaz mislim, da bo mega.

S seboj bo moral seveda imeti pomirjevala, saj ga lahko kdo od mimoidočih spravi v slabo voljo ali depresijo. Kar se bo verjetno redko zgodilo, kajti zdaj je mrz in vsak skrbi bolj zase in kam bo vtaknil svoje papke, da ga ne bo zeblo.

Mogoče ga bodo malo čudno gledali, ko bo slikal zunaj. Zunaj je pa čez dan namreč okrog štiri stopinje pod ničlo. Ampak vem, da bo on to vse zdržal, saj je v resnici rojen vojak, tak, ki se drži discipline.

Bi še kaj napisal o njegovih vojaških avanturah,

ampak bom raje tiho, da Umetniku ne naškodim. Tako ali drugače, čeprav ga ne poznate, morda ga pa kdaj boste. To je odvisno od vas, če znate videti, boste videli, kdor je pa slep pa naj bo še bolj slep. Zakaj bi kdo slepim odpiral oči, za kaj takega ni nobenega plačila niti zahvale, kajti v trenutku ko nekdo spregleda ali se prebudi, je v njem toliko egoizma, da se še zmeni ne več na tistega, ki je povzročil njegovo prebuditev. Zato slepec naj ostane slep, kdor pa je budalo, naj bo še večje budalo.

No pa pustimo budale tam kjer so, mi pa pojdemo po ozki poti naprej.

Knjigo, ki sem jo prej zavaroval za milijon tolarjev, sem dal prijatelju Juretu, ki naj bi poznal neke ljudi, ki jo bodo mogoče založili, no bomo še videli. Knjiga je kratka, sto strani ima, žepna izdaja. V njej pa opisujem, kako se lahko na smešen način prebudiš, ampak to je bolj humor. V resnici se ne bi preveč ukvarjal s tem, saj bi me lahko napadla črna magija. Kajti mi smo vsi zakleti, naš planet je prepleten s črno magijo. Je pa možno pobegniti iz tega začaranega kroga, ampak tedaj ti za nekaj časa sledi psihiatrično zdravljenje. Zato ker si drugačen, ker si spoznal svet v svetu, izven meja.

Ko umreš, ne zagledaš nobene svetlobe, ampak samo črno temo. Tudi ni nobene reinkarnacije, tudi nebes ni. Pekel pa je, ampak tega nekateri živijo zdaj. No ja, oni preveč bogati pa živijo v nebesih, saj imajo vse kar rabijo. Tudi boga ni, to je samo metafora. Kajti boga so preveč razčlenili in zdaj je že bog tisti, ki zadene na ruleti ali pa na loteriji. Ima se za boga, saj bi se marsikdo rad imel, pa smo le navadni ljudje z mano vred. Ampak jaz sem Umetnik – pisatelj, ki vam to piše, da se lahko vsi zabavate, kajti vsa moja dela temeljijo na zabavi.

Nekateri, kar veliko jih je, plačujejo drage denarje, da bi spregledali, da bi dobili tretje oko. Ampak to ne gre kar tako. Kaj pa četrto oko, ste kdaj pomislili na kaj takega? To je tako kot pri avtu, vse štiri luči ali gume, ha, ha, ha. Nebesa so tukaj, samo jih vi ne vidite. Nikamor ne boste šli po smrti, kajti tam nekje ni nebes, je samo smrt, eni boste pokopani v zemljo, druge bodo pa sežgali. In pika. Ničesar drugega ni, ni niti večnega življenja, kar se gredo kristjani.

Prižgal sem cigaret, ker so me razjezili eni določeni, o katerih sploh ne bom več pisal, ko jih jebe!

A poznate to zgodbo:

Poglavar Sedeči Bik je bil zadnji na vrsti, da ga priseljenci ubijejo, zadnji je pa bil zato, ker se ni boril kot drugi, ki so jih vse pobili kavboji in vojska. Se-

del je tako na kamnu, pred njim Custer in nešteto vojakov. V roki je držal nekakšen zavitek. Custer ni vedel ali ga naj ubije, saj je bil neoborožen in zato je samo čakal tam z vojsko. Tedaj se pa pripelje vesoljska ladja in Sedeči Bik gre vanjo, na vhodu pa reče: »Vi ste zdaj zmagali, mi bomo pa tedaj, ko pridemo nazaj.« V zavitku pa je imel belo jajce.

Kasneje se je iz tega jajca rodil Upornik Bojevnik. Največ, kar zemlja premore!

Ura je deset zvečer in Umetnik mora iti počasi spat, ker gre zjutraj slikat. Razmišlja, če bi dal eno svojih slik v lokal, saj je šef rekel, da bo imel prodajne razstave. Bo še razmislil, je rekel. Kajti težko se loči od svojih slik, trenutno jih ima okrog deset. V načrtu ima en drug lokal v mestu, kjer bi rad imel razstavo.

Lahko noč Umetnik in lahko noč tudi vam, če se odpravljate spat.

α Nix

S kraljevega zeljnika, šestič

Dolgočasen dan za prodajo "Kraljev ulice".

Nebo... sivo in sivi obrazi mimoidočih. Nobene besede od nikogar. Izmislim si časopis v štirih barvah. Treh slovenskih in eni italijanski, kar začnem tudi veselo in na ves glas oznanjati. Veliko ljudi se ustavi in gleda mene... pa revijo... mene... pa revijo...

Končno se oglasi priletna mam'ka:

"Kje pa so tiste štiri barve?"

"Evo! Tukaj!" pokažem en izvod "vidite,.. tu je črna na belem papirju in še malo sive je vmes!" se zarežim.

"Aha! Kje je pa italijanska?" ne odneha mam'ka..

"To je pa ta tukaj..." pokažem s prstom temno sivo liso: "ta je pa... MOLTO GRIGGIO!"...

Oba z mam'ko se zasmějiva na ves glas.

"Pa bom res kupila eno to... barvno revijo!" dé razumna ženica in mi pomežikne.

Nekaj navzočih zmaje z glavo, misleč, dva prismuka!

Dolgčas pa je po Ljubljani odplaval proti Brežicam.

α Kralj O'Tone Prvi

Tudi klošarji se znamo včasih obnašati kot kralji

Ob izidu prve številke »Kralji ulice«, nam je rojilo po glavi, kako bi novost čim bolje pospremili na pot v kruti svet materializma. Ideja se je porodila, prijatelju, da ne rečem soborcu Alešu, ki ga mnogokrat prešine kakšna konstruktivna domislica. Po ne predolgem tehtnem razmisleku smo se skupaj z Robijem in Alijo odločili, da zamisel tudi uresničimo. Bistvo same zamisli je bilo, da bi preostalemu svetu nekako odprli oči, da nima prav vse le materialne osnove. Da ni vse na tem svetu le egocentrična želja po grabljenju denarja. Želeli smo zganiti kakšno človeško dušo, ki morda nikoli ni razmišljala drugače. Torej če mi nekaj podarimo, ki nimamo skoraj ničesar, razen neprecenljivega bogastva, srca namreč, potemtakem bo po vsej verjetnosti to premaknilo tudi nekoga, ki nekaj ima.

Odločili smo se, da od prodaje revije iz svojega zaslužka podarimo 15.000 tolarjev za izgradnjo pediatrične klinike. Dogovorili smo se tudi za snemanje prispevka za oddajo Tednik na nacionalni televiziji. Edini problem do končne realizacije je bil le ta, da je zmanjkalo revij, časa za prodajo 300 izvodov, toliko smo jih namreč potrebovali, pa je bilo tri dni. Iz dneva v dan se je stopnjevala zaskrbljenost, kako bomo uresničili zastavljeni cilj. Na srečo je bil ponatis le pravočasno narejen, tako da smo takoj stopili v »akcijo«. Kljub vikendu, takrat je namreč prodaja slabša, nam je le uspelo pravočasno prodati omenjenih 300 izvodov.

Na dan snemanja sem se poskušal dogovoriti z vodstvom pediatrične klinike, da bi bil pri predaji denarja prisoten njihov predstavnik. Žal zaradi naše večne prekomerne birokracije to ni bilo mogoče. Tako nam ni preostalo nič drugega, kot da smo se dogovorili da bomo denar simbolično izročili takratni voditeljici Barbari Jerman. Snemanje je bilo na Ambroževem trgu v Ljubljani. Potekalo je v sproščenem duhu, kot bi bili že stari prekaljeni televizijci, tako da vse skupaj ni trajalo več kot eno uro. Po končanem snemanju je seveda sledilo klasično poslovno vprašanje »A je kej drobiža«. A glej si ga vraga. Kdo bi mislil, da so na nacionalni televiziji tako

revni. Vse kar smo dobili je bilo »enga jurja«, pa še to od snemalca, ki po vsej verjetnosti ni ravno najbolje plačan. Malo smo še poklepetali in med pogovorom je nanese na vprašanje, če smo še kdaj pripravljeni sodelovati. »Ja seveda smo!« je bil naš odgovor, »Ampak naslednjič povejte tajnici naj vam da vsaj za eno malico drobiža«.

No, pa šalo na stran. Naš namen je bil dosežen in moram priznati, da smo bili v svojih srcih zadovoljni z opravljenim delom. Pri prodaji druge številke, smo to tudi dostikrat omenili našim »strankam« in večinoma so presenečeno a z odobravanjem sprejeli našo gesto, tako da je marsikateri izvod bil prodan na račun tega. Zgodilo pa se je, da smo slišali tudi negativno mnenje. Neka gospa je dejala, »če ste pa to naredl, pol ga pa ne bom kupila, sej majo uni tm gor dost dnarja«.

Na začetku omenjeno razmišljanje torej ostaja. Premnogim je še vedno denar pomembnejši od notranjega zadovoljstva. Res je, za kar mi je neskončno žal, da je v naši družbi pač nujno zlo, vendar kljub temu dajemo premalo pomena temu kar smo. Homo Sapiens naj bi bil misleči človek, vse bolj razmišljam o tem, da pa nas bo evolucija prav kmalu pripeljala do naslednje stopnje. Tako da bomo Homo Carpo (grabežljivi človek).

Na koncu bi se rad zahvalil prav vsem ki ste kupili revijo, ali ste se kakorkoli udeleževali pri naši zamisli, obenem pa se opravičujem prav vsem, ki sem jih s svojim pisanjem povsem nehote zbedel.

Zapisano 6. oktobra 2006

α TT

In glej,
odkrila si nevidno knjigo modrosti pisanja,
pisana s srcem, ki vse osvobaja,
listaj počasi in neopazno,
skrij se, ko veš,
nikar ne govori
in prišla boš na jaso
enosti rajanja.

α Jon Aramis

Prodaja časopisa kralji ulice je legitimna oblika dela ali kako sicer preživeti z 200 SIT na dan??

Oseba:

M.H., 51 let, invalid 2. kategorije, brezposeln, prodajalec časopisa Kralji ulice.

Prihodki:

• 51.865 sit (v mesecu, ki šteje 31 dni) – ZPIZ, nadomestilo invalidskega zavarovanja.

Odhodki:

- 10.955 sit, stanovanjski stroški v hotelu »Lipa«
- 8.747 sit, UPC Telemach
- 2.683 sit, Telekom Slovenije
- 1.844 sit, Davčna uprava, odmera NUSZ, prvi obrok
- 1.845 sit, Davčna uprava, odmera NUSZ, drugi obrok
- 4.737 sit, Vzajemna zavarovalnica
- 2.443 sit, AA Lipa d.o.o., rezervni sklad
- 11.390 sit, SKB banka d.d., mesečna anuiteta kreditne pogodbe

44.644 sit = vsota odhodkov

Stroški plačila položnic niso všteti.

Pozitivna (!) bilanca njegovega finančnega stanja: 7.221 sit. MH naj bi preživel s približno 200 tolarji na dan. Če bi si hotel kupiti še mesečno vozovnico za lokalni avtobus, bi zanj moral odšteti 7.500 sit – čeprav je invalid! Po mnenju ZPIZ-a njegova invalidnost ni zadostna za invalidsko upokožitev. M.H., po poklicu pomožni delavec, bi rad in lahko delal karkoli prilagojeno njegovim fizičnim omejitvam. Zaradi le-teh pa je od leta 2002 po mnenju Zavoda za zaposlovanje uvrščen v evidenco brezposelnih oseb, prijavljenih po drugih zakonih (= začasno nezaposljiv). Udeležil se je tudi začetnih tečajev usposabljanja za izboljšanje računalniške pismenosti brezposelnih, a jih ni končal iz preprostega razloga – kako naj kot invalid 2. stopnje dvakrat tedensko pešači z enega konca Ljubljane do drugega? 200 sit dnevno seveda ne zadostuje za hrano IN žetone (poleg tega, bodimo realni, v kolikšni meri se lahko izboljša možnost zaposlitve za pomožnega fizičnega delavca, ki se pri 51-ih začne učiti delati z računalnikom?!). Vloga za dodelitev izredne denarne socialne pomoči, za katero je zaprosil letos poleti, je bila zavrnjena z obrazložitvijo, da vlagatelj ni v položaju trenutne materialne ogroženosti. »No comment«.

Njegova zgodba ...

Povedal vam bom, kako sem začel – in skoraj že tudi nehal sodelovati pri projektu prodaje časopisa Kralji ulice. Moj prijatelj Tone M., mentor začetnikov za prodajo časopisa, mi je dal napotke. Začel sem s 3 časopisi, ki sem jih dobil zastonj za »probo«, kako bo prodaja šla. Z njimi sem zaslužil 1000 tolarjev, takoj kupil 10 časopisov in – začelo se je. Spoštovani kupci in bralci časopisa vedo, kam gre vsak tolar, namenjen za naš projekt. Kupcem in ostalim smo zelo hvaležni! Pomagajo nam lažje preživeti. Med ljudmi pa so tudi taki, ki nočejo, ne zmorejo, ali kako drugače ne znajo pomagati soljudem. Sreča, da so ljudje, ki poznajo stiske in razmišljajo pozitivno, srčno. Verjemite, da nas je vedno več!

Zdaj pa vam bom povedal, kako bi skoraj nehal prodajati časopis, s katerim torej pomaga sebi in drugim pomoči potrebnim. Komaj sem zbral za 30 časopisov in s tem denarjem nameraval plačati položnico za dodatno zdravstveno zavarovanje – 5000 tolarjev. Prodajati sem začel zjutraj. Kljub dežju se je prodaja začela lepo. Potem pa je prišel mimo lepo oblečen gospodič, ponudil sem mu časopis. Ne boste verjeli! Gospod se je začel name dreti, da »naj grem delat, lenuh in da naj neham prosjačit«! Hotel sem mu pojasniti za kaj gre, a kaj ko »nima časa poslušati uličarja«... To me niti ne bi tako prizadelo, če se te kapljice žalitev ne bi nabirale že dolgo. Na ulici doživiš marsikaj, tudi zelo nizke udarce, ki očem niso vidni, bolijo pa v dušo in srce. Če ne bi prevladali dobri in srčni ljudje, bi s prodajo časopisa že nehal. Najbrž ta gospod res ni vedel, da sem časopis kupil, da bi si pomagal, da imam obe nogi poškodovani in sem invalid 3. kategorije, da me ob vsakem slabem vremenu nogi bolita bolj kot njega njegovi. Vem pa, da da ko posije sonce, me ne bo tako bolelo – za tega gospoda pa ni zdravila in mu tudi sonce ne more pomagati. Dobri ljudje, pomagajte takšnim ljudem, saj sam ne poznam zdravila, ki bi zdravil srčno nekulturo!

α M.H.

Stanovanje najprej!

Potujem. Letim. Iz Osla čez Frankfurt v Ljubljano. Nazaj domov. Na letališču v Oslu zastoji, zaradi evakuacije mednarodni del letališča zaprt kakšno uro. Gužva. S Špelo se vračava iz peer review seminarja Evropske komisije o brezdomstvu – kako ga obravnavati, kako ga preprečevati? Osem držav udeleženk, Norveška gostiteljica, ki pa sploh ni članica Evropske unije. Dobra gostiteljica. Delali smo veliko, govorili, poslušali, si zapisovali. Si izmenjali informacije, poglede, izkušnje, probleme, dvome, celo strahove, upanja, namene. Mutual learning/vzajemno učenje, transnational exchange/nadnacionalna izmenjava, open method of coordination/odprta metoda koordinacije, se temu reče v evropskem jeziku. Osem seminarjev letno na različne teme v okviru programa boja proti revščini in

Foto * Špela Razpotnik

socialni izključenosti. Eden od mnogih programov EU. Tudi podlaga za slovensko nacionalno strategijo za socialno vključenost vsakogar v naši državi. Norveška je pred petimi leti zavihala rokave v parlamentu in najprej sprejela politični dogovor, da je v tej tako bogati državi potrebno nekaj narediti zoper brezdomstvo. Zadali so si cilj, skupni cilj in strategiji nadeli ime »Pot do stalnega doma/The pathway to the permanent home«. Čeprav je jasno, da je med brezdomci veliko odvisnikov, bivših zapornikov, oseb z težavami v duševnem zdravju. Pa vendar, gre za ljudi, ki so med nami in tega stanja si niso izbrali po mili volji. Nihče ne postane brezdomec iz lastnega veselja, vedno so zadaj globlji vzroki. Bistvo je očem nevidno. Tudi Norveška, ena najbogatejših držav na svetu, se sooča z brezdomstvom. Prešteli so 5.500 brezdomcev na 4,6 milijona prebivalcev. Ni lahko. Tokrat sem v Oslu (cca 0,5 milijona prebivalcev) videla dosti žicarjev, mladih, starejših, žensk. Otrok ni med

njimi. Kovance zbirajo v papirnatih kozarcih za pijačo. Pred tremi leti je bilo drugače. Takrat je bila druga oblast in z zakonom je bilo beračenje prepovedano. Vsiljivi niso. Se pa jih opazi. Čeprav tiho čepijo ob izložbah trgovin. Norveška in Norvežani niso bahavi ljudje, ne kažejo svojega bogastva na zunaj. Zadeve imajo radi urejene, organizirane, da se ve, kdo pije in kdo plača. Zato se natančno ve, kdo je za kaj odgovoren. Določili so si jasne cilje, najprej pa je bila politična volja, politični commitment, kot radi rečejo v angleščini. Z vrha dol. Nacionalna strategija. Pet ministrstev sodeluje, prav tako odbori, strokovnjaki, vse do municipalities/občin po naše, 431 jih je, 19 okrajev. Zadolžili so institucije, kaj morajo narediti. Močna je Norveška državna stanovanjska banka/Husbanken, ki ima najpomembnejšo vlogo. Odgovorna je za vodenje in upravljanje vladne stanovanjske politike. Socialni delavec po osnovni izobrazbi je njen direktor. Gunnar. Predan svojemu delu, s cilji, z vizijo. Kljub letom še zmeraj aktiven. S Špelo naju prvi ogovori, ko s poldrugo uro zamude (zaradi zamude vlaka iz letališča do mesta) prideva na »welcome drink« v njegovo banko in nama prične razlagat stvari. V dveh naslednjih dneh je ves čas prisoten, zasuje nas z gradivom, brošurami, analizami, diskretno na mizo vsakega udeleženca položi tudi vrečko za gradiva, ki ga ni malo, da ga odnesemo domov. Plenarna zasedanja, delo v dveh delavnicah, obiski na terenu, sijajna večerja v priznani restavraciji in naslednji dan spet pogovori. O tem, kako bomo pridobljeno znanje, informacije, njihove izkušnje prenesli na domača tla, v domače razmere, kako aktivirati službe, sodelavce, poiskati partnerje, prepričati ministra. Vse norveško znanje in izkušnje so zapisane – v angleščini, delovnem jeziku seminarja – tako enostavno se zdi!, pa vendar? Romunija, Španija si želijo več denarja, Švedska pravi, da proračun ni problem, a vsi tuhtamo, kako, kje začeti, kdo. Neverjetno, koliko podobnosti pa tudi koliko razlik. Sklenemo, eden od zaključkov je housing first/ stanovanja najprej! A takoj sledi vprašanje o standardih teh stanovanj. Pristajamo na frankfurtsko letališče. Ne vem, ali bova uspeli ujeti naš avion za Ljubljano, zamuda je precejšnja. Kolesa so se odlepila od trupa. Veliko se da govoriti o brezdomstvu, a treba je kaj narediti. Mali koraki, določiti cilje. Tresaenje letala je premočno, ne da se več pisati.

Zapisano 8. septembra 2006.

✉ Danica Ošljaj,

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve

Obisk reporterjev - popotnikov iz Slovaške

Bilo je v petek, 16. septembra, ko sta v deževnem dopoldnevu v uredništvo KU prikolesarila Jozef in Jozef iz Bratislave na Slovaškem. To je bilo presenečenje dveh komunikativnih, pogumnih mladih popotnikov – brezdomcev, ki v okviru slovaškega uličnega časopisa »NOTA BENE« vršita turnejo po Evropi, ki je namenjena obisku ostalih uredništev in podobnih institucij. Pot iz Bratislave preko Avstrije, Slovenije, Italije, Španije... se bo zaključila po predvidoma 8-ih mesecih v rodni Slovaški. J. in J. ves čas o svoji poti in vtisih na tej poti obveščata svoje uredništvo, ki ju je s pomočjo sponzorjev opremilo s kolesi, računalnikom, digitalno kamero, mobitelom in

Foto * J.&J.

ostalimi za pot nujnimi zadevami. Kot pa se za reporterja brezdomca spodobi, sta se na pot odpravila brez denarja, tako da sta prepuščena sebi in svoji iznajdljivosti. Vendar pa, kot pravi starejši od Jozefov, ki je popotnik že več kot 8 let, je vesel, če denar ima, če pa ne, pa je ravno tako vesel.

Vztrajna fanta sta v dopoldnevu, ki sta ga preživela v uredništvu, izmenjala mnenja s tukajšnjimi brezdomci in uredništvom. Ugotovili smo, da so razmere na Slovaškem za preživetje res malo slabše, vendar pa je število brezdomcev na prebivalca podobno kot pri nas in ravno tako število brezdomcev narašča. Tudi vzroki za brezdomstvo so podobni (domači problemi, alkoholizem, droge...), vendar na Slovaškem lahko ostaneš na cesti tudi, če se ne podrediš zakonu mafije, ki ti ali pobere ali uniči vse, tako da kmalu lahko pristaneš na cesti. Vendar se stvari počasi le urejajo. Sicer pa je tako na Slovaškem kot pri nas za brezdomce podobno

AMSTERDAM

Pot iz Ljubljane
Obiskal sem te v poznem avgustu 87
Vlak iz Frankfurta
Noč na železniški postaji
Vse je posceno in hrupno
Polno džankijev
Pivo v italijanski restavraciji
Nočna cena 9 guldnov
Prespim na ladji
Hašiš povsod
Policisti na konjih
Črnuh se vsiljuje
Od kolesa ostalo le ogrodje in veriga
Hodim ponoči po red districtu
Prostitutke v izložbah
Rijks museum
Van Gogh je great
Okradejo me
Amsterdam nikoli več
Poslovim se čez tri dni
Z avtoštopom domov
To je bilo napisano deset let kasneje

♣ Josip Kalašnikov

Foto * J.&J.

poskrbljeno (socialna podpora, dnevni obrok hrane, obleka...), vendar se tako kot pri nas borijo za nastanitvene zmogljivosti, saj število brezdomcev narašča.

Potem ko sta J. in J. poslala sporočila v svoje uredništvo (zaradi tehničnih težav smo jima priskočili na pomoč), sta se skromna fanta zahvalila za ponujeno pomoč v zvezi s hrano in prenočiščem in po ogledu mestnega jedra kljub dežju strumno odkolesarila proti Kopru, ki je bila njuna naslednja manjša postaja. Nato pa naprej v tople kraje. J. in J. hvala za obisk, en izvod vašega časopisa in srečno pot!

♣ Janko

Oživimo Fužine

V soboto, 09.09.2006, je na Fužinah potekala prireditve »Oživimo Fužine – sosed sosedu človek«, ki jo enkrat letno organizirata Svetovalnica Fužine in Društvo Društvo skupnostnih programov za mlade - SPM. Pro-

Foto * Nataša

gram Korak, ki je eden od programov Svetovalnice Fužine, je organiziral tudi čistilno akcijo odvrženih igel. Zbrali smo se ob 10. uri in v dveh urah pod tremi fužinskimi mostovi pobrali 210 odvrženih igel. Uporabljali smo zaščitne rokavice in pincete ter igle odmetavali v posebne zabojnike. Hkrati smo pobirali tudi bližnje smeti in tako napolnili kar 10 velikih vreč za smeti. V akciji smo sodelovali Marina, Anja, Barbara, Sedija, Leon, David in Maja. Vodja čistilne akcije Leon Matek nam je povedal, da take akcije organizirajo že pet let - zadnja je bila spomladi, ko so pobirali po celnem naselju in pobrali 50 igel. Zadovoljni z iztekom akcije smo se odpravili na brezplačni golaž in si ob dobri

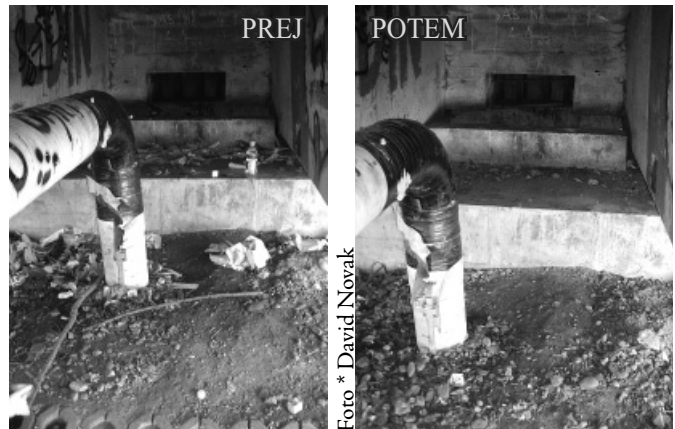
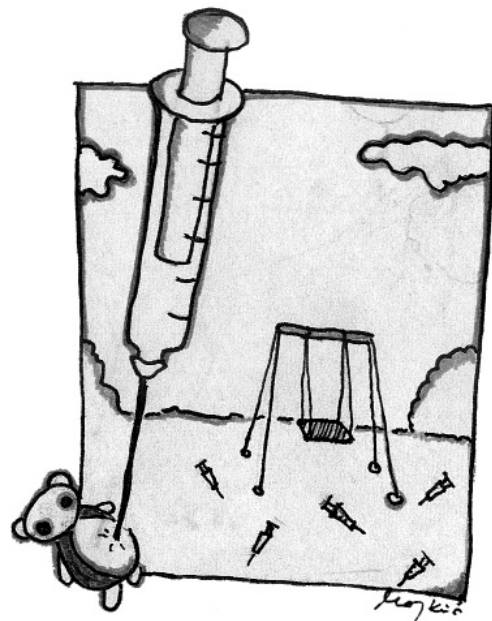

Foto * David Novak

glasbi ogledali turnir v malem nogometu, ki je med drugimi aktivnostmi ta dan potekal v okviru prireditve »Oživimo Fužine – sosed sosedu človek.« Več informacij o programu Korak dobite na internetnem naslovu www.csd-ljmostepolje.si/korak/index.htm.

□ M.V.

Zakaj so odvržene injekcijske igle lahko nevarne?

Na Aids fondaciji Robert in Centru za preventivo aidsa in ranljive skupine med številnimi drugimi preventivnimi programi redno izvajamo t.i. čistilne akcije zbiranja uporabljenih in odvrženih injekcijskih igel. Igle se zbirajo z zaščito, da ne pride do vboda, nato pa se igle zbrane v kontejnerjih profesionalno uničijo kot ostali kužni sanitetni material. Samo v programu izmenjave igel na Wolfovi 8 v Ljubljani smo od uporabnikov drog v lanskem letu v uničenje prejeli več kot 120 000 uporabljenih igel oz. brizg.

V odvrženih onesnaženih iglah so lahko sledi s krvjo prenosnih virusov in pri vbodu obstaja zlasti nevarnost za okužbo z virusom hepatitisa B, hepatitisa C ter virusa HIV, ki povzroča aids. Trenutno imamo le cepivo proti hepatitisu B, ni pa cepiva za hepatitis C ter HIV.

Hepatitis je bolezen jeter, ki so zelo pomemben organ, saj v njih poteka nekaj sto za življenje potrebnih procesov. Okvare jeter, povzročene s hepatitisom B in C v visokem odstotku vodijo v kronično vnetje jeter, raka na jetrih ter odpoved delovanja jeter.

Okužba z virusom HIV vodi v bolezen aids, to je sindrom pridobljene imunske pomanjkljivosti. Okuženi in oboleli prejemajo terapijo oz. so zaradi okvare imunskega sistema izpostavljeni raznim okužbam ter boleznim, kot je npr. rak. Opisane bolezni so kronične s težkimi okvarami zdravja, zato sta previdnost in preventiva zelo pomembni. Igel se ne dotikamo. O nevarnosti vboda obvestimo tudi otroke, saj smo igle že našli v bližini vrtcev in peskovnikov.

Kako ravnamo, če pride do vboda? Iztiskamo kri v vbodni rani, nato rano spiramo s tekočo mlačno vodo 10 minut in mesto vboda razkužimo z razkužilom. Čim prej se oglasimo pri zdravniku, ki nas bo lahko napolnil k specialistu infektologu.

Pripravila: Evita Leskovšek, dr.med., specialistka socialne medicine

Za oglasnimi panoji...

Aids fondacija Robert in CARS - Center za preventivo aidsa in ranljive skupine sta v ponedeljek 02.10.2006 organizirala čistilno akcijo odvrženega materiala za injiciranje, ki predstavlja veliko tveganje najrazličnejših okužb.

Največji porabniki injekcijskih igel izven zdravstvenih ustanov so intravenozni uživalci nedovoljenih drog, ki jih je po ocenah v Sloveniji med 3000 do 5000. V letošnjem polletnem obdobju sta Aids fondacija Robert in CARS pri projektu Stigma na ljubljanskem področju razdelila 61.277 igel, ki naj bi jih uporabniki pomoči po uporabi vračali. Naši uporabniki so vrnili 43.070 rabljenih igel. Kljub temu da uživalcem nedovoljenih drog svetujemo, kako naj s priborom ravnajo in kam ga lahko vrnejo, je prav ta skupina najverjetnejši izvor odvrženih igel.

Čistilne akcije izvajamo v sodelovanju z uporabniki in prostovoljci, saj z njihovo pomočjo veliko lažje pridemo do lokacij, ki so skrite. Lokacije odvrženih igel so v centru Ljubljane in tudi izven samega centra na gradbiščih, za oglasnimi panoji in v zakotnih ulicah, kjer si uporabniki nedovoljenih drog lahko brez večjih težav pripravi in injicira heroin.

Foto * Tadej Kebelj

Foto * Tadej Kebelj

Žal imajo edino na takšnih mestih željeno intimnost. Te lokacije so več ali manj stalne, tako smo na eni izmed lokaciji pobrali preko 800 igel.

Število odvrženih igel in nenehne težave v zvezi s pripravo in konzumiranjem drog, ki jih imamo zaposleni in sosedge z našimi uporabniki v dnevnem centru Stigma, nazorno kažejo na še kako potrebno soočenje s to problematiko. Odgovorni pa si še vedno zatiskajo oči in nimajo posluha za varno sobo, ki bi zmanjšala konflikte med uživalci in družbo. Varna soba za odvisnike od nedovoljenih drog bi zmanjšala tveganja injiciranja, zmanjšala število odvrženih igel po mestu in stisko socialno izključene uporabnikov pomoči.

V akcijo pobiranja odvrženih igel smo se vključili Bojan, Maja, Tadej, Branka, Nina, Andreja, Petra in Peter. Odvržene igle smo pobrali na dveh lokacijah. Na lokaciji gradbišča novega NUK-a smo pobrali 840 igel, na gradbišču za srednjo Vegovo šolo 325 igel. S pincetami in z zaščitnimi rokavicami smo pobirali odvržene igle, ter jih odlagali v posebne zabojnike. Pobrane igle smo prepeljali v dnevni center Stigma, od koder jih bomo odpeljali na varno uničenje. Zavedamo se pomembnosti pobiranja uporabljenih igel, ki se večkrat tudi nahajajo v bližini šol in vrtcev, zato nameravamo z akcijami nadaljevati tudi v prihodnje.

Hkrati pozivamo in naprošamo vse občane, da nam sporočijo lokacije odvrženih igel, katere bomo z veseljem počistili. Prav tako vabljeni vsi zainteresirani prostovoljci, da se nam pridružijo pri naših prihodnjih čistilnih akcijah.

Kontakt: Bojan 041 462 841
Tadej 051 381 585
ali cars.stigma@gmail.com

✉ Bojan Kuljanac

OGLASNA DESKA

Srednjih let, ter zelo zabaven,
Vam dostavim časopis
Kralji Ulice na dom!

Gregor B. Hann
Telefon 031/456 278
(velja samo za Ljubljano)

OBNAVLJAMO PROSTOR V TOVARNI ROG

**Najprej bi se zahvalili donatorjem,
ki so omogočili barvanje sten in napeljavo elektrike!
Sedaj bodo možne predvidene delavnice v zimskem času.**

POTREBUJEMO LE ŠE: * podaljške
* razdelilce
* kakršno koli računalniško opremo

KONTAKT - 040 554 825 Tomi

**Sobo še vedno iščem. Moji dohodki so:
socialna podpora, kmalu pokojnina. Sem
starejši, nekadilec, bivši mornar. Plačila
vnaprej nisem zmožen, saj imam še za
sproti premalo. Ponudbe posredujte
uredništvu Kraljev ulice.**

Vaš Kralj O'Tone prvi kr.kr.

Prodajalec na Čopovi ali pred Maximarketom, spim
zunaj, nujno potrebujem spalno vrečo. Oglasite se v
uredništvu Kraljev ulice. Damjan

Opravičilo ga. Andreji

*Ker sem se pri prodaji prejšnje številke časopisa Kralji ulice do
vas grdo vedel, se vam za svoje besede iskreno opravičujem. Imel
sem slab dan, a zaradi tega svoje slabe volje ne bi smel stresati
nad vami. Prosim ne zamerite, Vaš prodajalec Boštjan*

**Zaradi dobrih odzivov bralcev na
mojo poezijo, prilagam telefonsko
številko 031 215 335. Pokličite, če bi
želeli kaj več poezij!**

Jon Aramis

**Tiste, ki ste ostali brez DVDja Zradirani/King of
the road, obveščamo da si lahko ponatis DVDjev
spet naročite pri vašem uličnem prodajalcu!**

Festival Mesto žensk je nastal leta 1995, da bi ženskam nudil več prostora za kulturno in umetniško ustvarjanje, saj ga v preteklosti skorajda niso imele. Festival vsako leto odpre aktualno, družbeno pomembno temo,

ki se veže tako na ženska vprašanja kot tudi na širše razmišljanje o odnosu med družbo in posameznikom, posameznico. Letos je tema Zgodovina – spomin, festival pa je posvečen teoretičarki Hannah Arendt, ki se je uveljavila s svojimi deli o sistemu, človeku v sistemu, odnosu do zgodovine.

Na odru Cankarjevega doma smo si ogledali večmedijski gledališki performans FEMMEUSES ACTION #7.1. Gre za eno izmed umetniških predstavitev projekta Femmeuses. Vprašanja in odgovori, s katerimi se v različnih oblikah poigrava, projekt so postavljena v politični kontekst in izražajo potrebo po ponovnem angažmaju. Femmeuses action #7.1 je predstava, ki združuje podobe, besedila, ples in video in izhaja iz vprašanja »Je osebno politično?«. Tri nastopajoče in en nastopajoči v različnih prizorih in z različnimi tehnikami razvijajo to tematiko, problematizirajo družbene ideale lepote, podobe, ki jih ustvarjajo mediji in se poigravajo s stereotipi glede družbeno primerne vloge žensk. V predstavo vključijo tudi gledalce, ki na zastavljena vprašanja »Ali je spol političen? Ali je spol oseben? Ali je spol političen in oseben?« odgovarjajo z dvigovanjem rok. Na koncu gledalci glede na svoje odgovore na videu pogledajo različne filme. Stik med gledalci/kami in nastopajočimi je res pristen, saj med drugim ena izmed nastopajočih pleza med njimi. Oblečena je v kopalke, na glavi nosi kartonasto vrečo, okoli vratu pa ji visi tablica +50. Postavlja se pred

rahlo zmedene gledalce in gledalke, ki ne vedo prav dobro kam bi gledali in trese s svojimi oblinami.

V kinu Dvor se je odvrtel dokumentarni film mlade avtorice Silvie Ferreri UNO VIRGOLA DUE (Ena cela dva). Avtorica se na svojevrsten način loteva že velikokrat obdelane problematike upada rodnosti v sodobnih družbah. Za primer sistematično secira Italijo kot državo, ki po tistem na žensko še vedno stavi kot na mater in jo kot tako tudi obravnava, obenem pa od nje zahteva, da se prilagaja vedno hitrejšemu ekonomskemu tempu. Avtorica prek intervjujev z različnimi ženskami prikazuje kakšne neznosne prepreke se postavljajo ženskam pri usklajevanju zaposlitve in materinstva. Stavek, ki ga avtorica izreče na koncu filma, med listanjem preperlega družinskega albuma slikovito ponazori upad rodnosti v Italiji »Moja prababica je v mojih letih imela štiri otroke, moja babica tri, moja mama dva, moja sestra je v mojih letih imela enega otroka, jaz pa sem naredila dokumentarec.«

Še en dokumentarni film, ki se je odvrtel na platnih kina Dvor je delo italijanske igralkice in novinarke, Sabine Guzzanti, VIVA ZAPATERO! Avtorici so zaradi političnih pritiskov v času Berlusconijevega vladanja ukinili satirično oddajo na televiziji. Na podlagi svojega primera Sabina Guzzanti prikazuje kako se godi novinarjem, ko ima oblast nad mediji v rokah le en človek in je na delu politična cenzura. Avtorica je komedijantka, tako da dokumentarec pri gledalcih/kah uspe izzvati kar nekaj odkritosrčnega režanja. Drži pa tudi, da avtorica pri gledalcih/kah igra na sentimentalnost in jih s tem poskuša prepričati v svoj prav. V precej pogledih dokumentarec spominja na dela ameriškega dokumentarista Michaela Moora.

✠ Luna J.Š.

Izbrane brezplačne prireditve v Ljubljani

PREDAVANJA

Kaj: Arhitekturni epicentri
Kje: Cankarjev dom M3
Kdaj: 23. 10. ob 18.00

Kaj: Naravna pomoč za ženske v meni, okrogla miza
Kje: Štihova dvorana Cankarjevega doma
Kdaj: 23. 10. ob 19.00

Kaj: Margret Kreidl: hitri streli
Kje: Klub Cankarjev dom
Kdaj: 25. 10. ob 19.00

Kaj: »Za mizo s princem«; gostije in obroki v italijanski renesansi
Kje: Klub Cankarjev dom
Kdaj: 30. 10. ob 19.00

Kaj: Potopisno predavanje o Boliviji
Kje: KMŠ, Dnevni bar, Tržaška c. 2
Kdaj: 25. 10. ob 19.00

RAZSTAVE

Kaj: izbor del Ivana Picelja 1851 – 2005
Kje: Galerija Cankarjev dom
Kdaj: 20.9. – 5.11.

Kaj: Matjaž Wenzel: HK; ob 70letnici fotokluba Maribor
Kje: Mala galerija Cankarjev dom
Kdaj: 18. 10. – 19. 11.

Kaj: Skicirka fotografa: Fellinijev film v podobah Franca Pinne
Kje: Prvo preddverje Cankarjev dom
Kdaj: 10. 11. – 24. 11.

Kaj: Luciano Monti: Italijanska pokrajina
Kje: Mala galerija Cankarjev dom
Kdaj: 22. 10. – 17. 12.

Kaj: 4. mednarodna likovna predstava umetnikov, ki slikajo z usti ali nogami
Kje: Velika sprejemna dvorana Cankarjev dom
Kdaj: 15.11. – 24. 11.

Kaj: Grubarjeva kiparska galerija na prostem; Alenka Vidrgar, Metod Frlic in Boštjan Novak - kipi
Kje: Zvezdarska ulica
Kdaj: do 31.10.

GLEDALIŠČE

Kaj: Škucove packarije; gledališke predstave in ustvarjalne delavnice za otroke
Kje: Galerija Škuc
Kdaj: Vsako soboto med 4. 11. in 23. 12. ob 10.00
Dvig brezplačnih vstopnic v Škucu vsak petek med 16.00 in 20.00.

ŠPORT

Kaj: Ljubljanski maraton
Kje: Ulice Ljubljane
Kdaj: 29. 10

SEJMI

Kaj: Hevreaka 2006: Razvojna moč Slovenije
Kje: Cankarjev dom
Kdaj: 24. 10. – 26. 10.

Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev v Ljubljani in okolici! kraljiulice@gmail.com

Dvojna diagnoza, »DOUBLE TROUBLE«

18. septembra se je na Fakulteti za socialno delo odvil celodnevni seminar z naslovom Dvojne diagnoze, namenjen pa je bil vsem strokovnim delavcem, ki se pri svojem delu srečujejo z rizično populacijo (npr. Duševna bolezen in zloraba drog). Predaval je dr. Tim Greace, psiholog s pariške Univerze, ki je vodil evropsko raziskavo o socialni in zdravstveni oskrbi, o stališčih glavnih udeležencev (službe, ki nudijo socialno ter zdravstveno oskrbo, klienti, družine in organizacije) in različnih izobraževalnih modulih za strokovnjake, imenovano Isadora. Ta je med letoma 2003 in 2005 potekala v 7 večjih mestih držav EU, kot so Francija, Anglija, Finska, Poljska in Danska. »Dvojna diagnoza« je relativno nov termin v strokovnih krogih, ki pomeni (in upošteva) prisotnost dveh ali več zdravstvenih diagnoz. Raziskava je nazorno prikazala problematiko neustreznega zdravljenja oz. nudenja pomoči bolnikom, ki imajo več bolezenskih stanj, hkrati pa tudi nakazala možnost izboljšav v tovrstni diagnostiki in zdravljenju. Več o Isadori pa v eni od prihodnjih števil ...

"Živeti z aidsom"

V četrtek, 21. septembra 2006, je bila v Mestnem muzeju Ljubljana premierna predstavitev vzgojno-izobraževalnega filma "Živeti z aidsom". Gre za prvi slovenski dokumentarni film o aidsu, v katerem vrhunski strokovnjaki razlagajo naravo virusa HIV in boleznai aids ter možnosti zdravljenja in preventive. Film je dopolnjen z dramatično zgodbo slovenskega bolnika, ki je bil 16 let okužen z virusom HIV. Pri filmu so sodelovali: Evita Leskovšek, dr.med., prim.dr.Ludvik Vidmar, dr.med., prof. dr. Mario Poljak, dr.med., snemalka in montažerka Tina Fratnik ter režiser in producent Jovan Jovanović.

Ljubljana v petih dejanjih

Presenetljivo pestri, po drugi strani pa povsem običajni so konci tedna v življenju Kraljev ulice, ki se predstavljajo v spodnji fotozgodbi. Zaupali so nam fotografije, ki so jih posneli in preko njih ovekovečili nekaj zanje pomembnih utrinkov zgodnje jesenskih dni v Ljubljani, na relaciji od zavetišča na Poljanski pa do Miklošičevega parka ... Zdaj veste, kje jih lahko srečate!

Pred odhodom v Barcelono, kjer bo profesionalno igrala košarko, nam je Sandra pomagala prodajati Kralje ulice.

Ob nedeljah nas nadrejeni pošlje na drugo delovno mesto.

... A je to

Zahvaljujemo se Pekarni in trgovini Ines za prijazno in dobrosrčno dostavo in donacijo kruha v Zavetišče za brezdomce, Poljanska 45b.

Po opravljenem delu si brezdomec zasluži tudi malico.

Smo tudi ljubitelji domačih živali.

Avtorja: ☒ Robi Kovačič in Aleš Mrak

Dnevnik zdravljenja (6.del)

Sreda, 21. 6.

Jutro je potekalo kot skoraj vsak dan v bolnici. Vstal sem nekaj čez šesto, se umil in po jutranji telovadbi odnesel umazano perilo v pralnico. Za zajtrk je bila zopet bela kava, ki jo imamo že vsi »poln kufr«. Jutranji sestanek je minil brez posebnosti. Na terapevtski uri sem začutil utrujenost in velikokrat sem zatisnil oči in skoraj zaspal, vendar ne zaradi dolgočasje ali dolgočasne teme, preprosto sem bil utrujen, čeprav sem normalno in dosti spal. Sledila je delovna terapija, na kateri smo jaz, M. (kot že nekaj časa) in N. odpeljali smeti in pomije, katere smo peljali z majhnim vozičkom, ker so velikega rabili za piknik, kar je nesmiselno, saj bi lahko za tistih nekaj stvari uporabili majhen voz. Nekaj časa smo iskali F.-jev slušni aparat. Za kosilo sem poskušal pojesti čim manj hrane, kar mi je delno tudi uspelo, ker hočem shujšati. Imeli smo dve učni uri skupaj, vmes sem prinesel čisto perilo iz pralnice, pri čemer mi je pomagal B., ker je bilo cunj veliko in bi težko nesel vse sam. Za kulturni uri smo odšli v Radovljico na ogled čebelarškega muzeja, v katerem smo videli nekaj zanimivosti in videokaseto o življenju čebel. Skratka, bilo je zanimivo in prijetno, tudi zaradi hlajenih prostorov. Vse bi bilo lepo in prav, če me ne bi začela boleti glava, ko smo sedeli na vrtu v neki gostilni, kamor smo šli na kavo in sladoled. Ko smo se z avtobusom vračali, mi je postalo nerodno, ker so se nekateri preglasno in preotročje pogovarjali, kar včasih tudi sam počnem. Na večerjo nisem šel zaradi hujšanja, glavni razlog pa je bil začetek nogometne tekme med Slovenijo in Norveško za nadaljevanje v četrtfinalu Evropskega prvenstva. Med tekmo me je po krajšem premoru zopet začela boleti glava. Po viziti sem bil na krajšem razgovoru z dr. G. Bil sem užaljen, ker me je vprašala, če imam glavobol samo takrat, ko je dežurna ravno ona,

kar seveda ni res. Je pa res, da me je bolela glava takrat, ko je bila »ravno« ona dežurna, to pa je bilo vsega skupaj trikrat ali največ štirikrat. Postal sem slabe volje in začel preveč razmišljati. Pred počitkom sem bral knjigo.

Četrtek, 22. 6.

Jutro je bilo kot vsako jutro med tednom. Po jutranji telovadbi sem odnesel umazano perilo v pralnico in po jutranjem sestanku prevzel dežurstvo. Na terapevtski uri je imela »pakt« M. Nekaj časa sem jo zagovarjal, govorila je namreč nekako po knjigi oziroma je brala, kar je imela napisano, ker sem takšen način želel uporabiti tudi sam. Ima še dopolnitev. Po terapevtski uri sem imel kot dežurni dovolj časa, popoldne sem igral namizni tenis, seveda pod pogojem, da je bil vedno nekdo v bližini dežurne mize. Skratka, vseč mi je bilo, da sem imel malo več miru in da sem imel več časa za samega sebe. Bral sem časopis, nekaj časa sem se ukvarjal z reševanjem križanke, katero sem po manjšem naporu rešil skoraj v celoti. Pred kosilom sem bil tudi v nabavi, ob 13.30 sem dvignil čisto perilo iz pralnice. Pred počitkom sem gledal televizijo, pisal dnevnik, igral namizni tenis, se umival in bral knjigo. Moje počutje je bilo razmeroma dobro, glava me ni bolela in tudi krčev nisem imel, vseč mi je bilo, da sem bil čez ves dan dovolj zaposlen z nabavo in dežurstvom, popoldne sem imel več časa zase, zvečer pa sem se sproščal preko pogovora z drugimi.

□ A.M.

*Vseeno in smrt sta si podala roke:
sistem je vse, a v mericah:
razdaljah časa.
Zaplešimo!
Podajmo se v dvorane radosti,
kjer igra glasba poguma.
.....brez utapljanja v močvirjih neskončne teme, ki vlada:
daj, daj, daj! je njihovo kričanje!
A ne preglasi krikov dela:
čar,
v izvajanju postopnosti, ki naj ne ohromljuje hedonizma.
Rosa pristnosti prši po koži.
Sveže, sveže, sveže!*

□ Pitambar

Lukijada

Foto * GTS

Volili bomo župana, ki bo Ljubljano napravil »boljšo«. Obljube so velike, prihodnost je svetla.

Pa pogledjmo v sedanost in začnimo pri Sašu. V rani mladosti sta z bratom ostala brez mame. Očetu so se začeli kopičiti dolgovi in kljub odrekanju ni zmoget sam proti »kravatarjem« nič. Pritisk je bil prevelik in tudi on je zapustil sinova. Mafija ti ob smrti odpusti, za razliko od »kravatarjev«, ki mečejo na cesto oba brata s partnericama. Sašovo dekle je celo noseče.

Se jim bo na cesti godilo kot Damjanu, ki je ravno zadremal v svoji »bazi«, ko ga je zbudil pekoč občutek v očeh? Hitro je opazil da gre za solzivec, čez slabo uro pa se je pojavil tudi krivec.

Mož postave ki mu je zavidal sanje ali pa je imel to za vrsto zabave.

Foto * GTS

Dolgo je znano, da so tiste, ki so spali v okolici železniške postaje (brezdomci, omagali potniki domov in odvisniki) postali preganjani v stilu: »gremo na lov«. Udeleženci: zdolgočaseni varnostniki ki preveč gledajo filme, željni šibkega plena in seveda – konjenica mož postave. Scena-

rij: Pregledajo vsa možna zatočišča počitka željnih in ko jih izsledijo se lov začne. Ulov se dobro pretepe, se jim uniči zatočišče in sledi prihod konjenice. Seveda so vsega krivi pretepeni, saj policisti bolj zaupajo na ljubljanskih ulicah razvpitim nasilnežem, včasih vpletenim še v kaj hujšega.

Epilog: do prijave ali do kazenskega pregona, kaj šele do obsodbe ne pride. Razlog? Grožnje, nesposobnost ali nezainteresiranost policije.

Foto * GTS

Poanta: ČE SI MAJHEN BODI SREČEN DA SI ŽIV ali BOLJE UKRASTI PODJETJE SAJ TE ZARADI KRAJE VIJAKA LAHKO ZAPREJO.

No, kandidati/ke za župana, mislim da je pred parkiranjem potrebno rešiti kakšno usodo »ogrožene vrste«!

opaža: ✕ Luka
piše: ✕ Gruden
Tomislav - GTS

pripombe in pohvale:
lukijada.gts@email.si
ali 040/554-825

Vohuni vsepovsod...

Floskula je hrana sodobnega človeka,

je naštudirani mehanizem,

je grafit brez vsakršnega pomena

– le zato, da je in da na zidu ni praznine.

Vlada Republike Slovenije. In ostale države.

Prefinjeno počasno ubijanje in mučenje

in ob tem ne priteče niti kaplja krvi.

Le neopisljiva bolečina, ki trga telo na koščke.

Povzročajo nemir v naši čredi.

✕ Atman

pismo bralke

Simona, študentka socialne pedagogike na ljubljanski Pedagoški fakulteti, me je pozvala, naj napišem svoje misli o mariborskih brezdomcih. Pripovedovala sem ji neke zgodbe in morda je prav, da jih obelodanim. Nimam slabega mnenja o njih, čeprav si tudi jaz kdaj mislim, da naj gredo delati.

Nedavno tega sem s svojo bolečo nogo, obremenjena s polnimi vrečkami, stopala proti domu. Pridem mimo skupine brezdomcev pa me eden mlajših ogovori če imam morda kaj drobiža. Moj odgovor je bil zelo neprijazen: »Ne vidite da komaj hodim?« Nekoliko dalje sem sedla na klopcu in počivala. Pa pride mimo starejša gospa in me vpraša, če me ob sedenju ne zebe. Odgovorila sem ji, da le nekoliko počivam. In glej, ponudi mi pomoč pri nošnji mojega bremena. Počasi sva prišli do doma. Povabim jo na kavico, ona prijazno odkloni, češ da nima veliko časa, je pa imela lep sprehod skozi park. Rečem ji: »Takega človeka, kot ste vi, se dandanes težko najde! Prav lepa hvala za pomoč!«

Ob tem dogodku sem premišljevala ali bi brezdomci lahko vendar kaj počeli. Nato sem kupila vašo revijo in ob njenem prebiranju ugotovila, da so to ljudje v veliki stiski, in da jim je poleg materialne zelo potrebna tudi psihična pomoč. Morda pa bo kdo izmed njih, posebno mlajši, ob vašem prizadevanju, vendar zbral dovolj volje in poguma, da se vrne v normalno življenje.

Pred opisanim dogodkom sem brezdomcem že večkrat darovala kak drobiž in so se vedno vljudno zahvalili. Med steklenicami alkohola, ki jih obdajajo, sem opazila tudi kakšen sok. Moje misli so bile: Bolje tako, kot da se obupan usmeri v kriminal.

Maribor 31. marec 2006

✉ Brigita

Foto * Alenka Lamovšek

Se prepoznaš?

KRALJ:

POGLED V OGLEDALU,
ENACĀBA DVEH SRC,
TRETJI SVEĀO NOSI,
RANJENEC
IN LE TI VEŠ, ZAKAJ!

MAJHEN, ŒE MANJŒI,
LIHA ŒTEVILA ZLAGA
ADHEZIJSKO,
KOHEZIJSKO,
ASIMETRIĀNO,
RETROGARDNO,
JUBILEJNO,
EVFORIĀNO,
VEĀPOMENSKO
IN LE TI VEŠ, ZAKAJ.

KRALJICA:

ASIMETRIĀNOST MI JE
POZNANA,
ZAKAJ ĀE NE, ZAKAJ TI VEŠ.
VEĀPOMENSKO JE LE
NAJINO IME,
IMEE BEDAKAA.

BEDASTA JE TVOJA
POSTAVA,
BEDASTO HRBTIŒĀE,
KI JE NEKOĀ IZPODRIVALO
USPAVANJE MOJE
ZRAJCANOSTI.
TI POVEM ZAKAJ?
.....
KER TI VEŠ!

✉ Tanja in Janko

Čas za razmislek

To pišem zaradi tistih ljudi, ki si to zaslužijo, ker so dobri v srcu in njihovo srce ne bije samo za njih, ampak bije tudi za tiste, ki imajo tega bitja premalo in ga nujno potrebujejo, ker so ga jim zlobneži vzeli zato, da se lahko postavljajo pred drugimi in s tem pridobijo še več vsega, kar spada zraven.

To me spominja na zgodbo o dveh trgovcih, ki sta na začetku imela oba enako stojnico na tržnici in oba sta prodala enako zelenjave, ki je bila vedno sveža in obilna. Vse do dne, ko se je en od njiju spomnil, če bi se rešil konkurence, bi bil ves zaslužek njegov, ker bi ljudje kupovali samo še pri njemu. Zato je poslal nadvse zgodaj, ko so še vsi spali, svojega najmlajšega sina krast sosedu zelenjavo z vrta, zraven pa mu je dal kopita rastlinojede živali, da bo sin z njimi naredil odtise živali v vrtu in izgledalo bo, kakor da so živali pojedle vso zelenjavo in tako bo sosed ostal nedolžen v njegovih očeh.

Tako je sedaj imel en prodajalec vedno več sveže zelenjave, drugi pa vedno manj. Ker pa so ljudje takrat verjeli (nekateri tudi danes še tako verjamejo), da bog daje tistim, ki jih ljubi in ima zato tisti prodajalec več zelenjave, tiste pa, ki jih ne mara, jim pošilja nadlogo

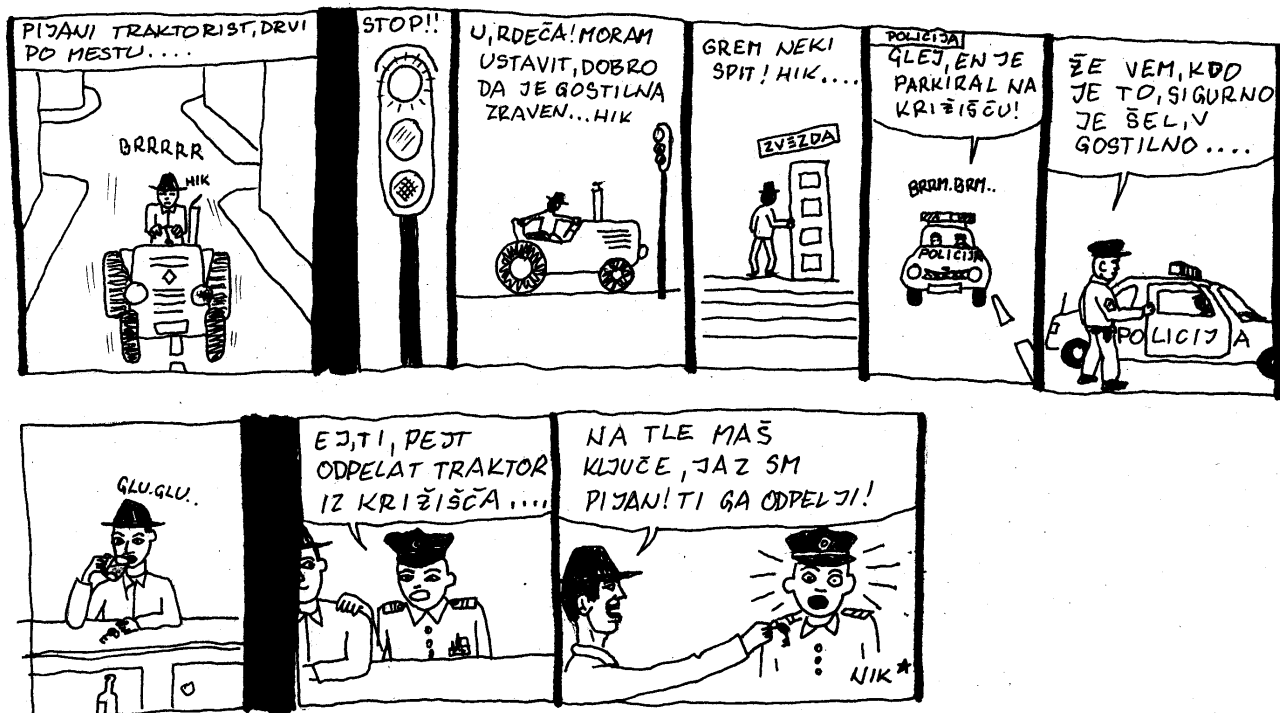
in škodljivce, ki uničujejo pridelek, so temu posebnemu prodajalcu (za katerega niso vedeli, da krade sosedu), dajali še več denarja kot je bilo njegovo in ukradeno blago res vredno; in tako je obogatel. Drugega kmeta so ljudje počasi odgnali s tržnice in ni smel več prodajati, saj so verjeli, da ga bog ne mara, ker mu ne da dovolj pridelka.

No, to je zgodba, ki sem si jo jaz izmislil. Toda povem vam, da se je to gotovo v vsej zgodovini človeštva že zgodilo in da se dogaja tudi danes na najrazličnejše načine.

Hočem vam povedati, da nikdar ne obsodite človeka prehitro, pri sebi in pred drugimi, ker ni vsak priden in pošten, če ima veliko, in tudi vsak klošar si ni sam kriv, da je tam, kjer pač je. In če srečate slučajno človeka, ki mu srce komaj le še bije, on pa se žalosti in v strahu trese, se spomnite na to, da so temu človeku nekoč ukradli ljubezen in vero v boga. Obsojen je bil tudi s strani zakona, ker je nekoč hotel narediti isto, kar so naredili njemu, pa ni znal in so ga dobili.

Sledila je sodba v imenu ljudstva. Ja, tako piše na listu okrajnega sodišča. Ali ste slučajno opazili kakšno ljudstvo na sodišču, ali kdo kaj ve o tem?

♣ Sonic

Dnevnik lopova (6. del)

kraj: Povšetova 5, soba 68

čas: ponedeljek, 5.12.1994

Ura je 9.38. Vstal sem pred dobro uro, se umil, najedel in spil čaj. Mislim, da sem bolan. Slabo sem se počutil že včeraj zvečer in zaspal že zelo kmalu. Sanje so bile spet poučne. Spomnim se le utrinkov, ki so mi dali misliti. Bil sem na koncertu (te dni bo Jovanotti) in na najrazličnejše načine prihajal do pijače. Potem sem padel na neko, zdi se mi, Hrvatico. Čutil sem povezavo z Zagrebčanko, ki sem jo spoznal v Palmi. Skratka, bila je lepa in tečna. V sanjah pa je obstajala še druga. Bila je pri meni doma kot nekakšna družinska prijateljica. No tu je nastala skušnjava. Ali naj se odločim za žur in neumno, lepo blondinko ali pa naj grem domov k rjavolaski. Končalo se je tako, da sem se odpovedal žuru, na poti domov naletel na ovire, ki bi bile lažje, če bi se obrnil na policijo. Sanje so se potem končale in niti ne vem, če sem bil namenjen k rjavolaski.

Danes je tudi kantina in se ravnokar pogajamo kaj kupiti. Marjetica kakor vedno prisega na kavo. Problem pa je tudi denar. Štajerc, sedaj že »Toti«, je brez cigaret, ker nima denarja, sposoditi pa si ga tudi noče. Patuljak je proti kavi, ki jo drugače pije. Kolibri in Kasim sta brez besed (brez denarja). Kasim vseeno malo komentira, ker ima drugače več denarja od nas. Tu je, kot bi igrali igro. Vsak si nabira točke z denarjem, delom v sobi in uveljavljanjem. Zelo hitro sem napredoval, ko prideš si namreč zadnji. Najprej sem prehitel Kolibrija, ki ima redko denar, pa tudi uveljavlja se ne. Zlezal sem na drugo mesto, ki si ga deliva s Patuljkom. On ima več denarja in je tu že šest mesecev, jaz pa imam pamet in mu pomagam pri zadevah s sodiščem (prošnje, pritožbe, izjave), pri pisanju pisem. No, saj ima kar veliko v glavi. Skratka sva v nekakšni koaliciji. Prvo mesto si zasluži Marjetica, ki si največ upa, ima nekaj denarja in najdaljšo delovno dobo (zaporno). Kasim je razred zase. Njegovo mesto ni definirano, bolje rečeno, niha. Ko gre v trgovino naraste, potem pa počasi pada. Ko to uvidi, se dela frajerja, dokler mu kdo od nas ne zateži. Prava podlasca. Vsakega nevoščljivo gleda in samo išče temo zafrkavanja. Pravkar se je spravil na Totega, ker veliko poležava. Kasim verjetno misli, da je po štirinajstih dneh že

džomba (stari maček). Marjetica gre namreč jutri na sodišče in bo verjetno obsojen. Potem ga bodo dali na Dob, kjer mu bo bolje kot tu.

Zaključujem 11.43.

Nadaljevanje sledi.

✠ G.T.S.

S kraljevega zeljnika, sedmič

Sedim na svojem "tronu", držim nekaj izvodov "Kraljev" v roki in poslušam babilonsko žlobudranje okrog sebe. Turisti! Na stotine!

Najprej priraca vodič(ka), moleč kakšno marelo ali kaj podobnega kvišku, da ji ovčke v gosji vrsti lahko sledijo, saj se lahko še izgubijo v velemestu kot je Ljublančca, dolga vas. Zanimivi so limonarji, oblečeni v fotoaparate in kamere vseh sort in oblik, s stativi, brez in kar tako... drobni šolarčki z juga Italije, precej zagorele polti, preobilni zahodnjaki (najprej pride mimo rit, potem šele ostalo!), zverženi Italijančki, podhranjeni a domišljavo prepečeni, prijazni Irci, manj prijazni Angleži in neprijazni nekateri drugi, a jih je, k sreči, zelo malo.

Med vsemi temi gmotami japonščine, nemščine, kitajščine, angleščine in vse sorte drugih šprah... tu in tam, ne prepogosto, slišim drago, domačo besedico Slovenca ali Slovenke, ki švigne mimo v strahu pred mastodonti.

V dno duše me zaboli ta naša slovenska "majhnost"!

Pljuča napolnim s smogom, napnem vratne žile, na stežaj odprem že itak velika usta in zarjovem kot ranjen lev:

"Štrassen König!"

"De King of de strits!"

"Le Roa de la rue!"

"KRALJI ULICE!" več itak nisem znal.

"Samo v slovenščini!", a vse zaman!

Nikogar "mojih" od nikoder. Le psi so lajali veselo...za karavano, ki se je valila mimo.

Še psi so bili bolj "cucki na baterije"!

✠ Kralj O'Tone Prvi

Delo s cestnimi otroki v Gomi (3.del)

30.09.2005, Goma

Po enodnevni adaptaciji na življenje v obmestnem vzgojnem centru v Ngangiju je sledil odhod na svoje bodoče delovno mesto v »Université du Marché« (»Univerza na tržnici«) na Virungi; mestna četrt ob glavni tržnici, ki je bila po zadnji erupciji vulkana Nyragongo 18.2.2002 prestavljena na zaporniško dvorišče. Prvotni center za ulične otroke je bil namreč lociran v »plehnati« kolibi ob tržnici pred glavnim zaporom, kjer je potekalo opismenjevanje uličnih otrok.

Moja delovna vloga v tej veliki specifični salezijanski organizaciji se iz "oaze življenja" Centre don Bosco v Ngangiju, ki se nahaja na severnem delu predmestja Gome, "preseli" v prvo, začetno fazo dela z uličnimi otroci (sw. "maibobo"-ti) na ulico, v "žarišče" in subkulturni način reševanja problemov otrok. Tu se nahaja ekipa pedagoških delavcev, ki "spremlja" in sledi ulične otroke. "Maibobo-ti" se prihajajo na "Université du marché" identificirajo kot otroci brez doma, ki si želijo osnovne oskrbe (brezplačna šola, začasno bivanje v "internatu", hrana in zdravstvena oskrba). Naš center za ulične otroke spada v okvir velike salezijanske organizacije, ki se je v svojem religioznem poslanstvu "zavezala" delu z rizičnimi skupinami mladih. V tem afriškem okolju so mlade zaznamovale posledice dolgoletne vojne, bolezni, revščine, vraževerne animistične tradicije, prenaseljenosti vaškega terena,...

Ob včerajšnjem sprehodu po ulicah Gome me med pogovorom nek fantek z ulice opozori, naj ne uporabljam izraza "maibobo" kar za vsakega otroka z ulice, saj to opiše "tistega, ki krade", in on ne krade. V eni sapi se mu opravičim, zahvalim za pojasnilo in ga pohvalim v svojem "klecajočem" kiswahiliju (upajoče, da so njegove besede resnične) za njegova poštena načela kljub trdovratnemu življenju na ulici; a dostikrat udobnejšemu vsakdanjiku kot tistemu v njihovih družinah, iz katerih so pobegnili ali bili izgnani. Veliko uličnih otrok opraviči svoje življenje na ulici s stavkom "tukaj vsaj jemo in imamo svoj lasten denar". Pogosto se ulični otroci med seboj kličejo "shegeji" (ulični otrok v lingali). Slednji

naziv ima v tem okolju Konga za tukajšnje mlade z ulice pozitivno konotacijo in opiše otroka z ulice, ki je že dodobra prilagojen uličnemu življenju in je prešel primarno fazo prilagajanja na življenje na ulici. Naziv za otroke na ulici v tej primarni stopnji prilagajanja na ulično življenje naj bi bil nam že znani izraz "maibobo". Nekdo, ki je okoren v poskusu preživetja na ulici, umazan, nespreten, posmehovanja in hkrati pomilovanja vreden.

Blaise, "divjak" z ulice, obtožen «sorcellerie» (čarovništva)

Tako se vsako jutro iz Ngangija (obmestja Gome) odpeljem proti centru mesta Gome s kolesom po grobi lavini cesti mimo lesenih kolib, zgrajenih po zadnjem izbruhu vulkanov leta 2002, prodajalnih mest s hrano, cvrtki, "pop corn-om", avocadom, mangom, bananami, arašidi, "canna sucre-om" (kos palice sladkornega trsa, iz katerih vlaken srkajo sladko tekočino), semeni, začimbami ter z raznovrstnim materialom ob ulici, ki ga prodajajo ženske ali otroci. Moški in dečki prevažajo sebe ali kak tovor (npr. zelenjavo na tržnico) s "chukudu-ji" (lesenimi velikimi "skiroji") ali lesenimi "porivači" (fr. charrette), nekateri pa se le sprehajajo s počasnim (sw. "pole pole") tempom ob cesti in čakajo na "mano", ki jim bo padla z neba. Prispem na UDM (fr. "Université du Marché"); lesena koliba z jogiji s "črno kuhinjo", v kateri si na oglju kuhajo fižol, posušene ribe, močnik iz koruze in sorgoja za ulične otroke. Spregovorim z vratarjem z utrujenimi očmi, pozdravim ulične otroke, ki se sprehajajo po dvorišču centra, pogled v kuhinjo, kjer dopoldne poteka opismenjevanje mater in istočasno kuhanje "močnika" iz koruze in "sorgoja" za šolarje ter premik do socialne službe, ki sledi uličnim otrokom, spoznava njihove življenjske "zgodbe".

»Université du Marché, Goma, DR Congo

Danes preživim dan s sodelavko Mylène, študentko "Science Sociale", ki spremlja neko mladoletno nosečnico v bolnico "Charité Maternelle" na ginekološki pregled. Oče še nerojenega otroka deklice Fille je nek fant, ki živi na ulici. Tudi ona še vedno živi na ulici kljub trimesečni nosečnosti. Med čakanjem na vrsto se pogovarjava o tradicionalni medicini v Kongu, ki jo nudijo takoimenovani vaški zdravniki (sw. ngangakisi). Po eni uri se naveličam čakanja na leseni klopi v hodniku bolnice s številnimi mamami v pisanih bombažnih afriških oblačilih (fr.pagne) in se poslovim ter se odpeljem z taximotorjem. Z "barantanjem" s taksistom motorja znižam prevozniško storitev iz 2\$ na 150 kongoških frankov (1\$ je 480Fc) ter se odpeljem proti Virungi na UDM. Priletni sodelavec Leno iz italijanske organizacije Muungano, ki je sam pred tremi leti pričel delati z "maiboboti" na današnji UDM izpred svojega domovanja

Čajevno polje (pot Uganda-DR Congo)

ob tržnici, mi razkaže bolnico Muungano za najrevnejše prebivalce Gome, ob kateri je bazen z zelenimi algami z imenom "spiriline" (fr.), ki jih njegova sodelavka deli bolnikom, zlasti tistim z aidsom ali podhranjenjem. Zelena alga, ki jo sušimo in katere prah pomešamo med hrano ali pijačo, izvira iz nekega mehiškega jezera in je polna železa, mineralov, vitalnih elementov za telesno odpornost, zdravo kri,... Vrnitev s kolesom v CDB Ngangi. Vsepovsod kričanje ljudi "mzungu" (belec; bogati; evropejec). Nekateri mi nadevajo moška ali ženska imena njim poznanih belcev.

Občutek, ko se ti sanje spremenijo v realnost, ko se namišljene predstave "prelevijo" v vsakdanjo sliko, je lahko čudovit ali pa šokanten, shrhljiv,

"strah zbujaajoč". Dobro je poznati stopnje privajanja na življenje v drugačnem okolju, kulturi, jeziku, sprva le opazovati, se učiti. Slednja faza lahko traja več mesecev, let, kot povedo izkušenci bivanja v kulturno tako različnem okolju. Postopoma se mi prične izrisovati podoba o svoji delovni vlogi v tej instituciji, kulturi, okolju, skupnosti ljudi, med katerimi bivam in z njimi sodelujem. "Patience" (potrpežljivost) in "courage" (pogum) sta za tukajšnje prebivalce Gome smernici vsakdanjika. Vsaj v besedah. Dejanja lahko pokažejo drugače.

...se nadaljuje....

▣ besedilo in fotografije
Alenka Zelenc

Kakšen dan

me življenje potepta kot mušico,
čeprav sva se še včeraj napajala iz iste vode.

▣ Oka

Kakšen dan

stopim vzporedno s črno mačko čez cesto.
In ne ve se,
katera od naju nosi večje prekletstvo.
Ne spogledava se,
zato ni časa.
Sva vsaka na svoji tirnici,
druga za drugo nerazumljeni,
nerazumni
tuji in...
mimobežni.

▣ Oka

O prijateljstvu

Brezdomec, potepuh, klatež, klošar... Razmišljanje o tem, o izrazih, ki označujejo ljudi, se nam običajno pojavi, ko se srečamo z usodo teh ljudi, ki so deležni takih poimenovanj. Razmislek se nam pojavi, lahko pa tudi ne. V tem bizarnem, hiperkapitalističnem, tekmovalnem svetu lahko tudi samo zamahnemo z roko nad vsemi temi »nesrečniki«, ki jim življenje pač ni prizaneslo.

Ali pa morda - še bolj bizarno in absurdno, razmišljamo o tem, da so to pač lenuhi, pijanci, izkoriščevalci, ki nočejo delati, pa bi seveda lahko. Morda pa si nadenemo kanček pastoralne logike in se nam začno ti ljudje smilit, zdeti vredni usmiljenja, potrebni naše tople besede in pomoči, drobtinice z naše prepolne mize. Zato, da zadovoljimo sebe, ne njih.

Kot reče Ratto-Rizzo v pretresljivem filmu Polnočni kavboj na neki zabavi, kjer je povsem po naključju:

»Če je zastoj, pomeni, da ne kradem!«, ko ga »gostiteljica« povpraša, zakaj krade hrano, ki je brezplačna.

Govora je o filmu Polnočni kavboj (Midnight Cowboy, 1969), ki je vreden našega razmisleka in je pretresljiva pripoved o brezdomstvu v New Yorku. In to leta 1969. Samo zamislimo si lahko, kako izgleda to v letu 2006; pa ne samo v New Yorku, kamor je postavljena zgodba Polnočnega kavboja.

Kaj nas loči od zgoraj imenovanih ljudi, če sploh kaj? Ali morda samo prevzetno menimo, kako smo boljši, bolj uspešni, bolj srečni, bolj bogati, bolj zdravi, lepši, bolj dišeči.

Ratto Rizzo: »Pošteno rečeno, pričinjaš smrdet in za žrebca v New Yorku je to hendikep.« Morda nas res loči samo Poison in negovane roke?

Usode sveta so usode ljudi. Že Bachelard je zapisal, da je dom ena največjih povezovalnih sil za človekove misli, spomine in sanje. Brez doma je človek raztreseno bitje. A dom je tudi prostor naših samot...

V Polnočnem kavboju se Joe in Ratto-Rizzo vračata v svoje pretekle domove v spominih, sanjah in mislih, čeprav sta sredi bogatega New Yorka oba ostala brez »pravega« doma. A sta se srečala, dva marginalca, čeprav na videz ni videti tako. Klošar in kavboj. Oboje hendikep v New

Yorku, o čemer piše tudi Rutar. Oba sta prihajala od nekod in ostala nekje. Z željo, da gresta drugam, kjer bosta »uspela«, kjer bosta lažje in bolje živela. Dom je tisto, kar sami poimenujemo dom. Dom je prostor, kamor smo prenesli svoje spomine, sanje in misli. Dom je prostor, kamor se vračamo v svojo samoto in osamljenost. A dom je tudi prostor, kamor lahko pripeljemo ljudi, ki jih srečujemo in ki lahko postanejo naši prijatelji. Dom je lahko zapuščeno stanovanje, Cukrarna, podrta koliba ali ljubljanska železniška postaja. Dom je prostor, kjer se srečujemo s seboj in svojimi prijatelji.

Življenje, kjerkoli že živimo, ni nobena iluzija. To je spoznal tudi kavboj Joe Buck, pa čeprav je odraščal v domu. V hiši, skupaj z babico. Jojevo srečanje z Ratom-Rizzom je srečanje dveh ljudi. Je srečanje med dvema usodama sveta. Namenjeno je temu, da se spreminjata – oba. Da postaneta prijatelja. Zdi se, da je v New Yorku ali kjerkoli drugje na svetu tudi prijateljstvo postalo hendikep.

»Bolečina je pekoča, pekočina boli. Obstaja bolečina (sveta), ki poraja pasijon ali trpljenje (ljudi). Človek za življenje nujno trpi bolečino – zaradi razločka; pekočina je večna in neizogibna, nujna,« zapiše Dušan Rutar v svoji knjigi Čas brez Kristusa.

Tudi Joe Buck in Ratto Rizzo sta čutila bolečino sveta, tako, kot jo čutimo vsi ljudje, tudi bolj »uspešni«, lepši, bolj zdravi...

In Ratto Rizzo je v svoj dom povabil Joeja. Bolan, pozabljen in nesrečen je sredi New Yorka našel človeka, ki je prišel tja, da bi uspel, da bi bolje živel, da bi bil bogat. A Joe je v New York prišel tudi zato, da bi pozabil – pozabil na svoj dom in spomine, vezane na ta dom, na dom, kjer je občutil največ bolečine, kjer so živeli ljudje in »prijatelji«, ki so ga zaznamovali v bolečini, ki se je vračala. In našel je klošarja, hendikepiranca, na smrt bolnega človeka v mrzlem New Yorku, ki je prav tako kot on sanjal o odhodu – iz New Yorka na sončno in toplo Florido, kjer bo lahko živel, kjer ga ne bo zeblo in mu bo toplo. Združile so ju sanje. Združila ju je iluzija sveta in iz tega je nastalo prijateljstvo. Zgodba Polnočni kavboj je zato zgodba o prijateljstvu, ki je možno, nujno in potrebno. Četudi prepozno. Ratto Rizzo je

imel srečo. Umrli je na poti svojih sanj ob človeku, ki je postal njegov prijatelj, ob človeku, ki mu je omogočil, da so njegove iluzije postale za trenutek delček resničnega sveta. Četudi umre, umre ob prijatelju, na sanjski poti na Florido, oblečen v prava poletna oblačila.

O tem lahko razmišljamo, ko bomo gledali v zvezde in se spraševali o sebi. O tem lahko razmišljamo, ko po ljubljanskih klopcah gledamo ljudi, ki jih poimenujemo klošarji. Ali imajo prijatelja, ki ga lahko povabijo na toplo juho? Ali imajo človeka, s katerim lahko gresta skupaj na pot, pa čeprav samo po ulicah? Ali je prav, da skušamo spreminjati te ljudi, ki so se odločili, da življenje preživijo na ulici?

Če teče pripoved o prijateljstvu in življenju, je to nujno, da povemo. Brezpogojnost je bistvo prijateljstva, kar pomeni, da na neki radikalni ravni drugega pustim povsem pri miru. To pomeni, da do njega nimam nobene želje in da ga ne skušam spreminjati, pravi Dušan Rutar o filmu *Polnočni kavboj*.

Ko se srečata dva človeka kot simbolni oz. duhovni bitji, mora vsakdo prevajati, kar naredi oz. reče drugi. Prevajanje je njuna edina možnost, če hočeta vztrajati drug ob drugem, to pa tudi morata, saj je človek nujno tudi družbeno bitje, ki potrebuje drugega. Toda prevajanje je tudi invencija, pravi Derrida. Kreirati morata nove oblike, forme, saj nikoli ne bosta govorila istega jezika. Danes je zato velika nevarnost za demokracijo, gostoljubnost in prijateljstvo t.i. globalizacija, ki jo Derrida imenuje tudi mondializacija. Zanja je značilno pospeševanje, značilna je koncentracija, kar vse vpliva na politike prijateljstva, kot jih imenuje Derrida. Vse to zapiše Dušan Rutar v svoji knjigi *Čas brez Kristusa*, kjer zapiše tudi: »Človeško bitje, ki nikoli ne živi v praznem prostoru, ima v sebi drugega, prijatelja, Drugega,

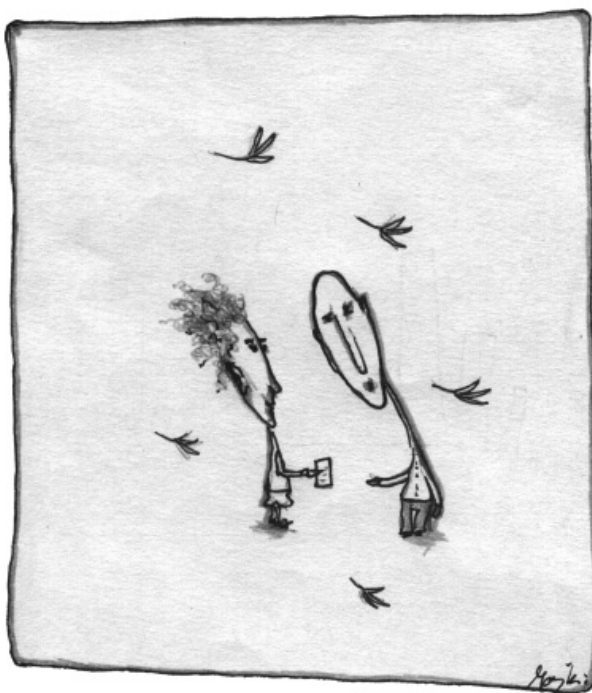
na katerega se vselej-že naslavlja. Ne more biti drugače. Kljub temu pa zaradi tega še ne moremo govoriti o prijateljstvu, kajti prijateljstvo terja pogajanja, invencije, kreativnost. Človek je za vse to zmožen, zato je od njegovih pogajanj odvisno, kako bo prisluhnil klicu prijatelja, ki je v njem samem.

Prijateljstvo je vselej-že, prav tako kot ljubezen, trpljenje, upanje in smrt. Ali resnično lahko trdimo, da so ljudje z roba slabši in manjvredni samo zato, ker so se v življenju odločili drugače?

Morda pa so prav zaradi načina življenja, za katerega so se v tem hipermaterializiranem svetu tekmovalnosti in rivalstva uspeli ohraniti tisto, česar prilagojeni posamezniki nimamo več, ali pa počasi izgubljam – odnos do sveta kot takega in odnos do ljudi, kajti živijo na način, ki jih sili v to, da z vsakim jutrom kreirajo nove forme, oblike, saj ne vedo, kaj jim bo prinesel večer. Lahko rečemo, da je različna v tem, da nekateri menimo, da to vemo, ker imamo vse predvideno in načrtovano.

Ali res že vemo?

α Alenka Jevšnik

Zakaj me pes ne brani

Noč, tema, koncert v Križankah.

Srečam brezdomca, ki se pritožuje nad svojim novim prijateljem – psom. Kuža je lep in prijazen, a vidi se mu, da ni pretepač. Lepo je gledal, glavo nagnil postrani, mahal z repom in se trudil, da bi bil čimbolj OK. Njegov novi gospodar pa ni bil zadovoljen, ker ga pes ni branil. Pač ni znal. Ni bil zdresiran. Mogoče je bil žalosten in zmeden.

Pasja zvestoba se kaže na različne načine.

α Kavica

Stanovanje od Štefanije

Nekega septemberskega dne naju je Štefanija povabila na obisk. Da bodo ljudje videli kako živim, je dodala povabilu. Pričakala naju je že na oknu velike stanovanjske hiše v Šiški, ob gozdu.

Ko je opazila, da prihajajo obiski je nenadoma izginila iz okna in se prikazala na vhodu. *Aha pridite, pridite*, naju je prijazno povabila. Sledili sva ji po lesenih zavutih stopnicah v drugo nadstropje.

Še preden smo stopili v stanovanje je začela razlagati svojo zgodbo. *Tukaj sem takole že 17 let, odkar nimam staršev. Nama s sestro so zapustili stanovanje. Na široko je odprla vrata in vstopile smo v temno kuhinjo. Prej sem imela tok, zdaj ko staršev nimam pa toka ni, je skomignila z rameni.*

Prej sem tudi pila, zdaj hvalabogu že sedem let ne.

Štefanija nama je ponosno pokazala na omarici prilepljeno Marjanovo sliko, ko je prodajal Kralje ulice in članek, ki je bil objavljen v časopisu. Zbira tudi slike iz Životinskega carstva, čokolado pojesta Ron in Medo, ki sta precej razvajena.

Ta pa občasno pride gor, zadnjič sem ga na pico povabila, ker lačen je res hudo bit. Hotla sm mu juho naročit, pa una kelnarca je taka smotana, pa mu ni hotla dat.

Plinsko bombo imam, samo je treba serviserja poklicat, da bo zamenjal 'šlauf'. Prosila sem na socialnem, če bi lahko dali kaj denarja več, pa je rekel, to ti pa ne morem pomagati.

Prej sem lahko še kavo, meso skuhala, zdaj pa že dva dni nimam za kuhat. So rekli, da lahko tale kohar na svojo odgovornost priklopim. Nočem, da so še drugi ogroženi zaradi tega. Vodo pa imam tukaj.

Od mojega prijatelja mama take igrače zbira, pa sem rekla, da bom pa še jaz. Nekaj sem jih na Karitasu dobila, nekaj našla, nekaj pa kupila. Pa samo prah se nabira.

Ker ni elektrike si ponoči prižigam svečke. Luč je le na skupnem stranišču. Štefanija najbolj pogreša elektriko. Sesalc rabiš, pa pralni stroj rabiš.

Pokazala nama je tudi spalnico z vzmetnico, ki jo je našla zunaj.

Verna sem bolj 'tko tko', nama je razložila Štefanija.

Stanovanje je bilo majhno ampak obisk vseeno dolg. Štefanija naju je pospremila do vrat, po stopnicah pa njena Ljubica.

Velike omare je dobila od sosedov, na policah pa stoji ogromno drobnarij.

Zunaj imam dobre ljudi, ki mi pomagajo, nama je razložila Štefanija. Včasih mi dajo denar, tudi po dva jurja, ampak drugače pa rabim za cigarete, pa ta dva (psa), pa za mačka, pa za sveče.

✦ *Alenka Lamovšek in Luna Jurančič-Šribar*

Štefanija v svojem stanovanju najbolj pogreša elektriko, zato smo poklicali Stanovanjski sklad, ki je lastnik stanovanja. Povedali so nam, da so že sprožili postopek ponovne priključitve električnega priključka. Upamo, da se bo to uredilo še pred zimo!

To punčko sem našla v kanti, tam pri kontejnerju.

Nakup v Intersparu

V Intersparu se srečata Sneguljčica in Rdeča kapica. Sneguljčica vpraša Rdečo kapico: »Kaj pa ti delaš tukaj?«
 »Nekaj sem prišla kupit za Volka, veš ne sme več jesti ljudi, ker ima strogo dieto.«
 Nato vpraša Rdeča kapica Sneguljčico: »Kaj pa ti delaš tukaj?«
 In Sneguljčica odgovori: »Za moje palčke sem prišla kupit Bobi palčke.«

✎ Gregor B. Hann

hUMOR eS-lovenskih Kra-ljev ŽENITNA PONUDBA TISOČLETJA!

Rosno star vdovec in dvakratni (doslej!) ločenec z eno nogo in trepalnico že v grobu, brez denarja, brez stanovanja in bodočnosti, z dvema zoboma na isti strani nagnite čeljusti, oče sedmih otrok (vsaj pišejo se po meni!), nekultiviran, nepismen, po naravi zleht kot pes, z bujno domišljijo, športnik (svetovni prvak v laganju na debelo!), invalid v glavo in noge, pijem bejlu (1,3 maščobe), občasno se drogiram z življenjem in druženjem s prijaznimi ljudmi, kadim LJ smog zato imam tudi pljuča šikano gnila, len k' t fuks, brez jajc in s plavalno kožico (uporabno za jadranje!) namesto penisa, močnih dveh levih rok, krivih nog in velikih ušes (niso na nogah!), norec po poklicu in kar tako, model brez primere, sošolec Kristofa Kolumba in Vasca De Gamma, pilot na protitočni raketi, profesionalni glasbenik (čudovito igram na CD-player in kasetar hkrati!), ljubitelj kolin-arike in ostale svinjarije, lep kot Aga (lat.: Bufo bufo!) in dolgega jezika...

IŠČEM (...in molim, da ne najdem- kaj pa bi z njo?)... sebi primerno ženšče, ki mora biti:

...neumna kot noč (da bova idealen par!), grda kot smrt, s hišo in vrtom, seveda milionarka v evrih, brez žlahte, pridna kot mravljica in tiho kot miš v moji prisotnosti in na sploh! Podrobnosti sledijo med tremi očmi! Na eno sem namreč slep in mi 'z njega teče!

Kadilke, alkoholičarke, narkomanke, pedri, lezbače, politiki in pedofili ne pridejo v poštev! Namreč: JAZ SEM POŠTEN S(a)VINJČAN! Potomec celjskih krofov! (Še danes kupljivih na Trojanah!)

Avanturistke in smejke dobrodošle in zaželjene!

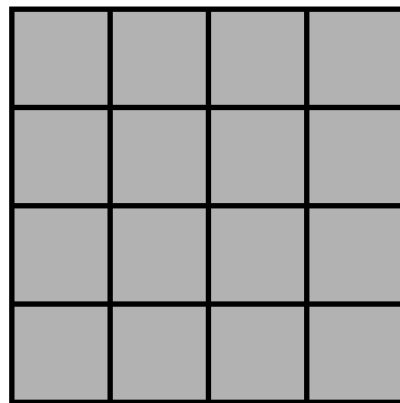
Počasi in v vrsto, If You please, madonca, sej me boste strle, k' ste tok naval'le!

Lumpacius Vagabundis kr.kr.
 Vsaka podobnost je zgolj namerna!

Anagramni Magični Lik

Vodoravno in navpično:

1. Slovensko žensko ime
2. Reka v Angliji
3. Glasbeno znamenje
4. Kronika

✎ Gregor B. Hann

Dobri vojak medved

Medved je dobil poziv v Slovensko vojsko. K modri sovi je šel po nasvet, kaj naj sedaj naredi. Modra sova reče medvedu, naj si odreže pimpeka.
 Vojak brez oneta ni nič. Medved je res naredil tako, nato pa je šel pred vojaško komisijo na pregled. Predsednik komisije reče: »Vi pa ne morete v vojsko, ker imate platfus.«

✎ Gregor B. Hann

Navodilo za SUDOKU je preprosto: v vsak stolpec, v vsako vrstico in v vsak 3x3 kvadrat vpišite številke od 1 do 9, v vsakem stolpcu, vrstici ali 3x3 kvadratu pa se vsaka številka lahko pojavi le enkrat.

9	2	1	3	8			6	
					1		5	3
				4				8
	7							
4			2		7			9
							4	
1				7				
3	4		9					
	8			6	4	3	2	1

Še vedno vabljeni, da na naslov uredništva pošljete rešitev magičnega lika in sudoku ter se potegujete za zanimive nagrade.

(V LJUBLJANI...)

3

(NA POLJANSKI, MRAZ, DEŽ...)

B
I
L
S
E
M
B
R
E
Z
D
O
M
E
C

"E
N
O
N
O
Č
"

V ČAKALNICI NA ŽEL. POSTAJI

2

HVALA
LEPA.

4

KASNEJE V BOXU ŠT. 3...

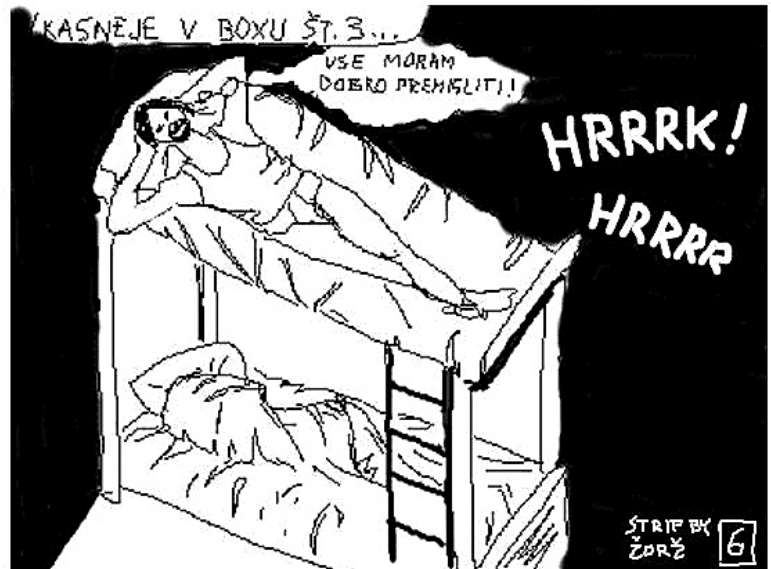

Foto * Alenka Lamovšek

**Kje piše, da ne smemo
držati skupaj?
Toda, verjemite mi,
da počasi propadamo vsi.**

 Bard